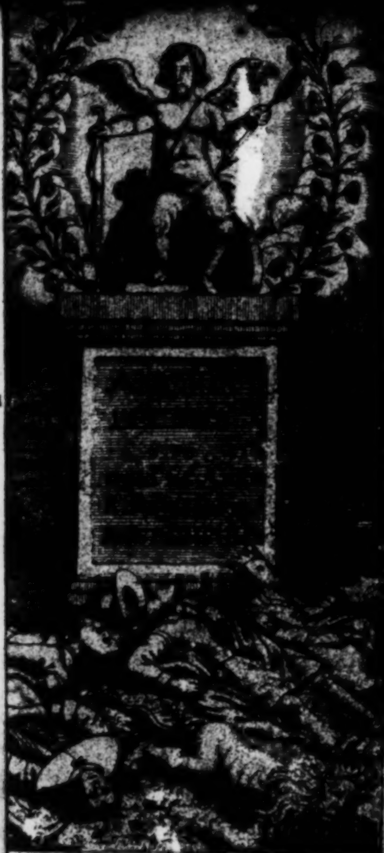

LONDINI
Excudebat R. DANIEL

Waring
Robert

(1630)

Has Amoris flammas ad aras
& focos offert dicatque,
Hanc emeritam laceramque
Amoris Cytharam Penatum suorum sacris parietibus suspendit.

Mihi nunc alas explica Cupido, *Calamumque concede & Numen surripiendum. Majus adhuc instat opus, & amplius Amoris argumentum, Patronus. Quem ego præsentius Numen mihi invocandum censerem, nisi quod Inertiæ nostræ tantum Autorem affingere impii cultus esset. Da tamen (O mihi* Cupidine *dulcius Numen) huic uni crimini veniam (sed enim pietatis solenne crimen est) si sacris parietibus testudinem suspenderim, jam tandem gratam futuram postquam siluerit. E*go Praxitelis *Artem imitatus (quid enim non audemus*

A 2 *Aman-*

Amarites ?) non illam Penicilli, sed Pietatis Amore ipsum Amoris nuntium constituo, & mei in pignus mitto. Non hic tantum pingentis habes, quantum confitentis. Siquidem & ipse ægri pectoris æstus effuderim in tabulam, & quod potentius passus fueram, infirmius delineavi. Nihil aliud Amoris videar ad vivum descripsisse, præterquam Cæcitatem & Insaniam. Atque adeo vereor ne adhuc requiras, quid tibi muneris specie in manus trado. Quod si umbra & somnia imaginis delusus, aliquid ultra efflagites, ecce libentius tibi sive in munus sive in mancipium venit una

Viva effigies
&
Prototypa, &c.

Cui-

Cuidam importunius flagitanti Quid esset Amor, hæc respondit.

Gnosco imperiosi *Amoris* lascivam tyrannidem, ardua semper affectuum experimenta flagitantis. Quanquam hoc ipsum Herculeus labor sit, *Amare*, dum amplius pensa, & expeditiones, & sæva stipendia constituit; perperam quærit Crudelitate placere: æquum tamen esse censemus, quotquot nomina *Amori* dedimus, ut ei regnum, quod sane habet maximum, exerceat *Cupido*, & per asperiora mandata, augeat pariter imperii & obsequii gloriam. Iubeat licet quæ possumus, quæque non possu-

Amoris asperiora pensa augent, & obsequii gloriam ostendunt.

poſſumus, præter unicum iſtud, *non Amare*; neque quicquam infra miraculum exigat, dum idem qui imperat, vires ſuppeditat, & ingenium ſupra ſe evehit, hominemque tranſcribit in Numen: ut illum prorſus amare neges, quiſquis non ultra omnia agat, & vota non æquat ſua per facinora. Non ſatis amat, qui non pluſculum quam poſſit amore fungitur.

Omnia vel ultra vires poſſe Amatores.

Verum tu æquo jure repoſcis affectus, quos ipſe docuiſti, tua tamen denudatos Venere & facundia. Adeone gaudebis depictam, velut in tabula, in ſinu devoto, tui reflexam imaginem intueri? Meque juvabit, qua opus & artificium tuum videam, penitus conſpicari? An quia nullis materiæ ſordibus tua unquam evileſcat imago, ſed maculis quoque ipſis, ſolis inſtar, ſplendorem affundat, ideo non procacis ritu dominæ ſpeculo iraſceris,

Iucundiſſimum quiſque ſibi eſt ſpectaculum.

Quicquid nobis nos oſtendat bis amplectendos, imprimis charum eſt.

Quod ſi reddat læſos &

ris,

ris, quod nævos, & deformitates non tuas tibi inurit, oristque reddit convicia? Nescio quo pacto etiam ipsa corporum nostrorum detrimenta & opprobria, decrepitas umbras amamus; & majorem accipiunt religionem trunca simulachra! sic tenuiore plerumque affectu, velut ad infelicitatis solatium, prosequuntur deformia pignora, osculisque gibbos donant parentes, & hæc uteri monstra vehementius venerantur, quasi magnæ Rei portenta. Cum aliis omnibus delicias faciat, nec præcipue authoribus, distorti corporis transposita moles, hominisque Anagramma. Res certe sacra est *deformitas*; quæ omni pulchritudine divinior, Vatibus maxime placuit, unde Numinis speciem simul exprimerent, & verenda magis darent Oracula; quæ una terret Mortales, & monet, nec tam Amari, quam Adorari digna est. Iucundissimum

fractos, charius evadit ipsa deformitate.

Sive ab hac ipsa injuriæ & antiquitatis specie.

Res sacra Deformitas.

 mum

mum] quisque sibi Theatrum, blandissimumque spectaculum est; Oculusque jam inde mentis dignitatem ei delicias consequi videtur, quoties in se flexilem retorquet aciem, idem ipse spectator & spectaculum. Quicquid id sit quod nobis nos ostendat bis amplectendos, imprimis charum esse oporteat; quod si læsos aut fractos reddat, hac ipsa aut injuriæ aut antiquitatis specie charius evadit. Gratulari libet Naturæ, quod rasam mihi Tabulam indulserit, hoc ipso nomine, unde tantum caperet sui imaginem, qua seseque oblectaret. At, at,

Portentum est quoties cupit imago loqui.

Mysterium Amoris est, nec exprimi fas, nisi sese Interprete.

Atque vero mihi longe promptius est *Amare*, quam illud dicere quod sentiri tantum gestit, non monstrari; & quoniam cordis incolit recessus, Contubernalem dedignatur Linguam. Quod nullis exemplis, nullis

documentis Mortales accepimus, tum demum omnes scire cœpimus, postquam omnes idem fecimus. Diceres non tantum cæcum, sed etiam elinguem *Cupidinem*, qui omnes corporis artus præstitit vocales, præter unam linguam: unde disertius suspiria quam verba, quasi vitalis auræ internuncias particulas, transmittunt Amantes; & animatas tanquam *Paphiæ* columbæ gemunt epistolas; unde digitis sine calamo facundis confabulantur tacite, & in Corollis texunt dialogos. Per affabiles nutus, perque missiles risus, vocales cupiditatum Tabellarios, vota audiunt mutua, animasque visiles legunt. Nunc canori gestus, quasi tot rhetoricantibus figuris compositi, arcano variòque idiomate procantur. Nunc vultus peregrinantur, velut in ignotos defixi, dum consuetudini renunciant, clam consuescunt. Nunc

I'iomata amantium, ut legatorum, conficta inversis characteribus.

Colloquia, ut Angelorum, intuitu peragunt, non intellectu, sed voluntate sese explicante.

ſubducta ſupercilia iras projiciunt, ſed & ſedulo abblandiuntur, & in ira tenues ſolum delicias meditantur. Nunc intercurſantes ex oculis Animæ, pronuba ex intervallo baſia raptim delibant, & furta amplexuum referunt ovantes. Hoc inter triumphos & delicias reponunt, *latere*. Adeo illud, quod toties in Theatrum prodiit, etiamnum ſpectatores fugit, & ſua perſona ludos agit. Videntur ſane ſupra humanas leges divini hi confabulatores, auguriis certiſſimis captare alterius vota, viſcera inſpectare, & vaticinia inſtituere, potius quam colloquia: ubi cogitationes clariori intuitu deprehenduntur, antequam in verba exeant, aut fallere norunt; & vota quaſi ſpectra oculis objiciuntur, ſed ut imagines quædam, non alia arte, quam qua naſcebantur, conſpiciendæ. ubi exeuntes è corporibus ſpectabiles, velut

è simulachris numina, non solum se aspectui exhibent, sed induunt, & quem affari contendunt, penitus animant. Plane quasi intra idem corpus libere commeant errantes & vagæ mentes, nec minori silentio quam secum ipsis colloquuntur. Hic unus exprimi nescit, & velut mysterium colitur affectus; cujus sacra (uti antiquissimis fere Numinum) perinde ac crimina, pudore & silentio proteguntur. Habet flammeum suum omnis *Amor*; *Venerisque* Alumni cum *Ænea* nube circumfusi procedunt in publicum, & in ipsa hominum frequentia sibi secretum faciunt: quin & uno haud contentus velo, gaudet *Cupido* ex insidiis saucia spectare corda, ipse non spectandus. Ita qui mundum composuit, sese in confuso reliquit *Amor*, inter antiquas tenebras & primævum Chaos receptus.

Flammeum & velum habet omnis Amor.

Solem usque adhuc fugit san-

Mysterium

Amor, nec exprimi fas est.

tanquam Proditorem *Venus*, & ne deprehendi possit, nescio quis Deus conclusit in Labyrintho, non solum *Pasiphaës*, sed omnem omnium *Amorem*; & si quando deprehenditur, aut retibus laqueisve implicitus, aut monstri specie involutus apparet.

Ita etiam Ænigma est, nec vel intelligi potest.

Ænigma hercle quisquis amat; & sibiipsi factus Problema; quodlibetice vivit, & in utramque partem exercet affectus, dum pugnantibus votis, per fluxus refluxusque pectoris huc illuc rapitur; ut in illo facile agnoscas contrariis ventis undisque multum reluctantibus genitam *Cyprida*.

Problemata amatoria.

Itane eundem illum & servire, & libere agere, sui juris simul & alterius, & quod Imperatorum libertis evenit, nullo magis quam obsequii titulo Dominis imperare? Itane eundem tam bono omine, mori simul & vivere, & Phœnicis forte, vitalem sibi rogum exstruere, unde ex incendio uberius re-

vivescas ? Itane maligne &
insana esse Amanti vota, eum
cui maxime favet, ideo misc-
rum optare, ut succurrat ?
vulnus prius infligere, ut sit
ipse sanitatis & salutis au-
thor ? ideo Amicis despolia-
tum, & fortunis omnibus
exutum velle, ut horum ipse
in locum succedat ? & prius
Necessitas quam Blanditiæ &
merita illum ad amplexus
trahant ? Nescias an tibi ira-
tum & adversum habeas, an
propitium & benignum,
dum eadem maligne mo-
liuntur Odium & Zelus.
Inhumane factum est, alio-
rum deprecari gratiam, ut si-
bi unice placeret; aliosque
amandare consortes, & in jus
vocare, quasi sibi damnum
inferrent; & hoc sollicite
cavere, ne aliquando sapien-
tior evaderet, unde ipse in
contemptum veniret: scilicet
cæcum esse & Amasium ju-
vat. Quis reciprocis æstibus
& Paroxysmis, ritu febrici-
tantis, friget & recalescit
de-

Malignus si-
mul & Bene-
volus.

Nullus sine indignatione Amor.

devotum pectus; nec ullus est qui sine indignatione amat. Exsecratur merito jucundum illum Carnificem, qui flammis amantem adurit, qui se sibi surripit: sed & juvat, Papilionis instar, has circumludere flammas, & beato frui necis autore.

Seipsum miser extra se quærit, hæretque captari, ut captum quandoque se redimat, & ut sibi sit proximus, semet possidenti adhærescit. Difficile illi est *Amare*, difficile etiam *non Amare*; utrisque difficilius est *Amore* frui. Tam votis suis, quam votorum exitu affligitur necessario miser animus: ut si propitiis diis, & secundo fruatur *Amore*, jam priores reposcit cruces, & dulce illud tormentum suspirare, & cupere. Usque adeo juvat amplius ad amplexus aspirare, quam iis velut catenis astringi. Pluris quisque facit desideria, quam desideriorum eventus. Nulla sane sorte fe-

lix futurus, qui de successu queritur, jamque ægre patitur suspiria sua, anxiasque delicias disperdi. Quod durum premit Amantes fatum, quibus utut faveat fortuna, sua semper mens adversatur.

Unde ejus conspectum fugit, tanquam malum ominatum, cujus tamen vultu pascitur, cujus in lucem prodire id demum nasci existimat? Quænam hæc infelicitas, voti compotem voto non posse frui? Illa cincta Gratiis Majestas & allicit, & terret. Illa oris serenissimi, ut solis claritudo, & reficit oculos, & perstringit. Hæret attonitus cultor veneratione tantæ divinitatis, quam sibi timendam finxit, Cyclopis fato suum passurus fulgur. Numen illi imposuit *Amor* & titulos, ut jam dignior videatur possessio, quam qua frui sibi permittat, suamque ipse patiatur invidiam, sibi obstet Religio; & quicquid pro

Amat, sapit, & timet conspectum.

pro Númine habet, mentè sola, non oculis, adeundum judicat.

Scilicet huic affectui sollicite prospexit Numen, dum gaudio immiscuit tremorem & sollicitudinem, ut delicatior exiret voluptas. Hinc ipsa desideria ita torquent, ut etiam delectent; & gaudia ita calamitatibus infestantur, ut etiam crucient. Ita parce exhibentur, quemadmodum dominarum vultus, qui per byssinas nebulas tantùm apertius celantur. Ita ut illis contingat, & habere simul & carere, utpote quibus majora quæruntur quam quæ tota simul indulgeri fas est gaudia; & per vices tantum conceditur ambulare, assidere, spectare, alloqui. Quinimo post hæc omnia irrequietus usque & famelicus animus, nec consortio, nec aspectu satiandus, aliquid divinius ultra experiscit, quod nec assequi, nec scire datur. Nescio quo fato hoc

Alternis gaudet & suspirat.

hoc illos versat informunium, ut quia nisi per somnia nunquam felicitatem solcant prensare, quas vere tenent delicias, tenere se dubitant, teneteque adhuc tractantes, umbras & somnia esse existimant, amplius deludi recusant, & timent frui.

Affectus ille qui cæteros componit animi motus, qui homines, feras, & Philosophos conciliat, sibi unice diffidet, & discordi nexu rerum dissimilium nuptias inducit. Nec ergo *mollem* convicieris, cujus brachia tantum amplexibus atteruntur; qui semper aut odores exhalat, aut suspiria; qui levis supercilii minis oculique ictu prosternitur: etiam *durum* & *asperum* scias, qui curarum pervigilia, & tristes in lumine excubias patitur, & prolixa injuriarum patientia animum exercet periculorum avidum; ut si definit metus, voluptati sit eos fingere,

Mollis simul & fortis.

gere, & capitis discrimina accersere, tanquam blanditias, & *Amoris* argumenta, ut genus procandi censeatur pallescere, seque prius miserabilem reddere, ut probet *Amatorem*.

An vero stupidum dixeris, quod verbera & contemptus pro blanditiis urunt & irritant *Amantem*? Totus, crede, in animam transmigravit, aut æthercam ignis particulam, quæ nullas sentiunt plagas. Aut, si illud rideas, hæc scias, *Amoris* est Philosophia affectu odia vincere, ignemque igne, sed splendidiore, expugnare. Scias tamen, non *Amantis* iste *stupor*, sed *æstus* est; siquidem injuriæ ut spretæ exolescunt, ita humaniter acceptæ transeunt in beneficia, aut, ut dura omnia, molliore & cedente sinu franguntur.

Amantis vitia placent.

Quid adhuc insanum & cæcum exclamas, quod alterius maculas velut ornamenta & stellulas suspicit, quod

quod in vitiis causam decoris ponit, & culpam humanissimo errore (quod à Panegyricis fieri videmus) propinquæ virtutis titulo cohonestat? Se licet negligat *Amasius*, comptius ab *Amantis* arte fucus illi & ascititia forma inducitur. At (iniquissime Arbiter) Censorem postulas, non Amicum, & affectuum loco judicium exigis, quod invides *Amanti* felicissimum errorem, unde beatior sibi videatur? Fas sit sibiipsi fraudem facere honestissimam, & augustiore specie illum in animo formare suo, quem ibi sanctius colere & contemplari decrevit. Pictorum illud est, vultus non similes, sed pulchellos effingere, & Archetypo blandiri; dum tabulam expoliat ad speculum potius, quam imaginem.

Ne tu, ne credas erutos *Amantium* oculos, sed velo tantum obductos, per quod, veluti per transennam nebulamve, — Cæcus, sed & maxime oculeus.

lumine, securius clariusve prospiciunt. At contractos existimes, collimantium more, ut perspicacius cernant: unius obtutu defixi, ad cætera non lippiunt, sed fastidiunt, sed clauduntur. Ubi unius spectaculo sese fatigant lumina, aciemque in illo consumunt, & deponunt, quasi dedita opera, ut nihil præterea speculentur, non hoc est excutire, sed nimium videre. Quod si philosophari nihil aliud est quam Ideas contemplari, hoc ipsum profecto philosophiæ opus est, *Amare*. Imo vero si tantum quisque amat, quantum intelligit, migravit in Scientiæ argumentum illud, quod in affectibus insanum creditur, vehementer deperire. Audi *Amantium* machinas & obsidiones vel expugnandis regnis pares. vide triumphatas quotidie puellas, velut tot ingeniorum Trophæa duci, quas necesse est prius decipi quam capi, & invitas ad
sua

sua vota perduci : ita falli amant magis quam amari, & prius strophis dolisque circumveniri quam amplexibus. Expendas quantos ubique præstat afflatus *Amasis*, quos doceat Lyricos pruritus, quamque epigrammatice lasciviire erudiat saucii æstus pectoris. Tanti æmulus ingenii exclamabis, *Da quod amem* : adeoque *Apollinis* vice in posterum *Cupidinem* adornabis. Maligne erras, quisquis eversæ mentis deliria esse existimas, quæ divini furoris sunt mysteria. Pari ritu sine ratione feliciter impetus disponit, ac nunquam errante dextra humana jaculatur corda, etiam si idem cæcutiat, nec scopum collimante perfigat acie. Regitur nimirum non oculo manus, sed impellente intus numine: neque ratione ducitur *Amor*, sed aliquid ratione divinius sortitur, ut ipse Deus; qui Rationem non habet, unde possit errare, sed certissimo

Cum ratione insanit Amor.

ſimo impetu fertur in omnia, & ſine conſilio ſapit.

Solius ſapientis eſt.

Quam bene inter ſe conveniunt *ſapere* & *amare*, cum ſolius hoc *Iovis*, & poſt Numen, ſapientis negotium videatur, qui oraculo par, ſatis novit, QUIS OPTIMUS. Alium enim amare præter optimum, nefas eſt. Hic unus erit qui judicium feret, fati inſtar, perpetuum. Non *Amare* poſſit ille, cujus fallit opinio, cujus errat amplexus, aut quem aliquando debuerit odiſſe.

Conjugium enim *Amantium*, velut ſolenne Matrimonium, nullum admittit Repudium. Ubi Zona ſolvitur, nodus ſubnectitur non ſolvendus, ſed, velut ille *Gordianus*, diſcindi aliquando poſſit, nunquam ſolvi. Quanquam enim Animarum nexus morte ſola diſcindi poterint; poterint neque morte ſolvi. Non deſinit *Amor*, licet deſiit quod amatur. Tunc quoque cum fuerit,

non

non videbitur Anus conjux, & quæ defloruerit forma, fideli mente servabitur illibata, & saltem memoria amabitur jam passa Metamorphosin pene ignota uxor. Tuncquoque cum fata eripuerint, quasi tantum absentiæ per intervalla divisus, spirabit memori in animo superstes usque usque amicus: quoties dulci cum spectro miscebit amplexus, negabit periisse. Nihil agitis, O *Parcæ*; adhuc colloquimur, adhuc duo sumus. Aliis Hominem eripuistis, mihi nec umbram quidem. Prius tantum eadem anima, nunc etiam corpore utimur. In Nos, ut in Astrum suum & cœlum, recipitur.

Res perpetua amor.

Iam Circulum suum confecisse *Amor* videatur; qui ita semper eo redit unde processit, ut perenni motu divina imitetur; ita in se desinit, ut semper incipiat. Neque enim amat, si quis aliquando aut minus, aut non omnino

Circulus est.

omnino amare poterit. Non enim ut caeterarum rerum, ita *Amoris* finis aut satietas est; nec, ut fames sitisque, assumpto cibo sedatur: qui dum expletur, non extinguitur, sed succrescentibus irritatur deliciis, & tanquam novo indies spectaculo dilecto vultu luxuriatur. Perenne capit oblectamentum, perpetua urgetur aviditate, & semper invenit quod ultra expetat: Contemplantis animi, & coeli ad ritum perpetuo movetur, non quiescit, nec lassat iste, sed reficit labor. Itaunius finis beneficii gradus est futuri, & geminato imitatus ardore Hominem primo, deinde beneficia sua fovet.

Mors Amor. Immortalem oportet esse *Amorem*, vel quod aeterno dicatus, vel quod in se semper subit Mortis vices. Quis enim nescit testamentum simul *Amantis* & fatum esse, unde animam ab ore alterius; legendam extremo

suspirio

suspirio exhalat, suique hæredem ex Asse constituit, unde bona dispensat, & illuc supellectilem transmittit, quo demigratus est? Cui vatum divina sors contigit, extra se rapi, vitæque quasi perpetua extasi frui, propriaque exui anima, ut aliena felicius impleatur. Fidem mihi facit transmigrationis & *μετεμψυχώσεως* suæ dum amat *Pythagoras*, non dum philosophatur. Cujus desultoria anima, & emissitium pectus, depositis ad libitum, quasi vestimentis, corporis exuviis, sedes ad amœniores & pulchrius hospitium, velut ad Elysium, evolat. Ante hunc obitum nemo felix, quem præstant *Amor* & *Philosophia*: hæc animum pulchri contemplatione colliquescentem solvendo à corpore, iste pulchri ad complexus emittendo. Inde fastidium, hinc fuga exitusque sui: utrinque accersitur pulchrum sine necessitate fatum, & velut

Hic Pythagorica Transmigratio.

velut phœnici magna libido pereundi. Ad lautioris conspectum ædis (delicatularum more Dominarum) subit primum sui fastidium domicilii, & superba ægritudo; deinde ad oras illas florentes peregrinatio, in quibus quoniam nasci non licuit, volumus hospitari, & consenescere, aut quasi repetitis vivendi rudimentis renasci. Quisquis es qui hos neges Animarum transfugientium excursus, attentius specta, ut ea semper parte manifestius confluat anima, qua propius accedit ad *Amasium*. Si jungantur dextræ, distribui dices in digitos palpandas Animas, seque mutuo prensare, & nectere. Si conserantur latera, exsultare præcordia, & glomerantes subito illapsu spiritus illuc senties facto agmine concurrere, pulsare, seque (uti solent Rustici) verberibus salutare, exitumque pene rupto carcere quærere, & eluctari. Quo dicam

Vnde ex conspectu Amasij Rubor.

fascino

fascino ad conspectum chari capitis evocatur subitus in ora rubor, & saucii pectoris index exsilit in ferientem, non aliter quam hominis cæsi vindex cruor erumpit in Homicidam, vulnusque redit in vulnerantem; dum hic ad vindictam nescio quo instinctu, inde ad medelam festinat purpurea Anima? Vide ut avide captant sonos Animæ in auribus excubantes, & in eos mox se convertunt. Spiritus commutant, dum verba miscent, & in illa ipsa immigrant vota, quæ loquuntur. Vide errantes ex oculis perenni effluvio Animas cupidis obtutibus sese consumere, & frequens deliquium pati spectando. *Amantibus* idem prorsus effari est, & exspirare; idem videre, & sese extra mittere; spectare, & transire in spectaculum. Adeo festinans ad exitum totus homo modo in oculum, modo in aurem migrat, & ea solum parte vivit,

Vnde deliquium.

qua suo fruitur Socio. Sic homines *Amor* contractius cogit spirare; &, ut quædam imperfecta Animalia, unico sensu jubet esse contentos. Atqui vero hoc est divinum hominem, non mancum reddere; ex quo paucio-ra vitæ instrumenta postu-lat.

Est Animæ extensio.

At unde suave detrimen-tum corpus, inde capit augmentum Anima, & ex-pansione quadam in majus diffusa, quæ unius tantum pectori nata est, nunc & al-terum regit, bis victura. Inter duo corpora confusa nescit cui potius formata videre-tur, ut in omni Amore in-crementum agnoscas: Quis-quis amat, inde numerus est: *Antipheronti* fato, assiduum secum circumfert consor-tium, seque altero sodale fruitur. Si tamen numerus hic dicendus est, quem mihi computat idem calculus, quem unus distinguit, ho-mo, commutatis vicibus hinc

Vnum in multos diffundit.

inde

inde positus. Fœcundo errore non aliter Amantibus, quam potantibus, bina apparent omnia. Sed eo ritu bina, quo & ipsi oculi, quorum unicus unice motus, unicus visus est. Duo hic videas adeo arcte in amplexus irruentia, ut in unum transeunt; & amplexus perdant velut intra se complicatis brachiis. Dum *Salmacis* fato idem sit quod petit, & petitur; nescit an amet verius, an ametur; nec fruitur, sed convertitur in votum. Vah, ludis fraudulenter, munifice *Cupido*, dum intra pectus condis, quod ad amplexus requiro. Nimium propitius es; fac aliquid contra, ut duo simus, ut esse nos sentiamus quod volumus. Obstat cupienti, nimium frui. Obstat eundem esse, quem ad partes voco. Idem usque velle & nolle, nihil consortii affert, ludibrii plurimum & fastidii. Dum consulimus, invicem tantum assentimur; non mutua officia,

Vnum ex multis facit.

ſed delicias nobis facimus. Videor umbram pro Amico complecti, quæ veſtigia ſemper premit, & motus imitatur meos. Abſiſte precor, O mihi meipſo junctior Amicule. faxis quantum potes, bene velle, ſed minus Amare.

At O Cordium Trapezitam *Cupidinem*! O inſtrumentum commutandi, & utilem ſyngrapham, unde eadem illa proplaſtice compaginandi corda, eadem vis quæ unum ex multis facit, unum quoque in multos diffundit! *Sic* eadem eſt unitas, quæ cum ipſa non ſit numeranda, exit tamen numeri principium. Sic eadem ars eſt, quæ res multiplicat, & ſubducit in ſummam. Neque hoc detrimentum exiſtimamus, ſed compendium; niſi quod amplius prodeſt vires colligi, quam extendi. Eo perfectior quæque res eſt, quo ſimplicior. In nullo ſpacio aut numero comprehendi, Dei eſt.

Quic-

Quicquid optimum, quicquid ſummum eſt, id unum eſſe oportet.

Ut ergo hoc perfectionis habet *Amor*, ſummam unitatem; ita & altero gaudet perfectionis titulo, ſeſe communicare. Quicquid enim perfectum eſt, hoc uno modo creſcere poteſt, ſi ſe diſtribuat. Hoc cenſu in ſuo ſæpius ſcribit, quod alios ditat augetque. Hinc ille benignus Animus, natus ad humani generis patrocinium, tam facilis ad Amorem, quam omnium Amore dignus, illud inſtituit liberalitatis genus, ſeipſum alteri donare: quod unum proprium hominis bonum eſt, & primitivum munus. Cætera aliena ſunt, nec in noſtris numeranda; quæ non magis quam ſolem hunc & communem Auram poſſumus largiri, & vix jure utimur, verum non ſine rapina donamus, cœli nimirum & fortunæ Beneficia.

Primum donum eſt.

Ad Numen propius accedit quisquis amat; eoque huic uni cum Numine incumbit, *Prodesse*. Sentiunt itaque & qui animis maxime valent, æque ac qui corporibus, ingenuos generandi, id est, dicendi pruritus, capitis puerperia, & castissimam propagandæ virtutis libidinem. Etenim fœcundas mentes, uti fontes undarum vi æstuantes, eluctans intus Anima, & singultiens spiritus impellit, ut sese effundant. Tantum abest ut ab egestate proficiscatur amor, ut opulentiæ nomen sit, maximeque adveniat naturæ subsidio, nisi quis ægritudines nominet ipsa remedia, quia cum morbis conjuncta. Non libet amplius de naturæ angustiis queri, postquam ingenuum illud humani generis commercium indulsit; quo quisque se tradit & alium accipit, (neque enim *Amore* nosmetipsos prodigimus, sed commutamus) imo

Opulentiæ, non indigentiæ nomen.

imo quicquid in alio divinum est, suum transfert in Ærarium, alienis Hæres accedit opibus, alienis quasi suppositittiis dotibus expolitur, suosque in altero defectus supplet.

Ingenuum est commercium.

Fallor tamen, aut nulla in Amicitiis negotiatio, nullum aucupium subest; sed neque hoc Amoris præceptum est, UT AMERIS AMA. Gratis, & sine pretio adacti, hoc quodcunque sumus alteri impendimus, communicandi tantum animo, quanquam commutandi fortuna. Quid enim liberalius istis Amandi exemplaribus, Deo, & Parentibus? Quorum affectus omni gratitudine majores coli tantum possunt, non rependi. Illic tamen ubi improbus esset omnis gratitudinis conatus, vices constat referri, dum ipse cultor Dei, opificium simul & opifex, Deum facit adorando, & genibus ex suis (uti ex femore *Bacchum*) *Bacchi* Numen parturit

Non commutandi, sed communicandi animo, quanquam & commutandi fortuna.

curit Pietas. Et idem ille, qui parentibus vitæ brevem usuram debet, iis vitam reddit posthumã, transmissæ animæ non magis hæres, quam custos. Aspice vitem *Cupidinis*, non *Bromii* Arborem, ut mille brachiis ambit, mille amplexibus sollicitat virum; ut illi uberius præsidium præstat & ornamentum, à quo fulcitur. Non alia onera quam gemmea dona & umbram apportat, unde ab injuriis Cœli defendat, quas ipse sustinet. Dixeris, non auxilia petere, sed ferre *Amorem*. Vnde amplitudinis tessera est, & superiorum sors, libentius *Amare*, quam *Amari*.

Amoris à sacris & castris amandatur quicquid infirmum.

Ite nunc quotquot creditis non Benevolentiæ causa, sed Profugii, Homines uti imbelles feras coire: sciatis illum quem olim puerum putastis, denuo adolevisse *Amorem*. Sciatis ab his sacris quicquid infirmum est, sive sequioris sexus, seu debilio-

ris

riæ ætatis, procul amandare steriles cultus, & male pia opprobria militia ubique vacant, neque *Cupidinis* castris sacramenta dicunt pueri, fœminæ, senes, neque (quod his omnibus infirmius nomen est) improbus animus. Proh! Humanitatis certamen quale inibitur, ubi vincere, aut vinci pudor est, ubi honestior fuga est? Quale inter hos fœdus & consortium, qui nihil habent commune præterquam unum hoc, *Vivere*?

Quid autem isthæc lasciva ætas, quæ sodales juxta ac ludos in horas mutat? cui textiles in Aulæis viri ad consortium unice placent, veri terrent Homines. Cui odii & Amoris causas ignorare Innocentiæ meritum est, & digna miseratione virtus. Quæ quoniam omnes, tanquam parentes, pari affectu prosequatur, omnium subinde tanquam parentum promeretur indulgentiam,

Excluduntur pueri, ut virtutibus, ita & Amicitiis immaturi.

Ami-

Amicitiæ adhuc impar. Quanquam & hic amabilis Benevolentiæ error, quoddam videatur humanitatis rudimentum, & Amicitiæ Tyrocinium.

Senes & emeriti, qui moleste nimis aut delirant, aut sapiunt nimis.

Quid altera ista severa nimium ætas, non sibi magis quam aliis molesta? Ista scilicet quæ baculum sola deperit, aut pro ligno Hominem sumit, in quem reclinet; quæ toties alteri irascitur, quoties Podagra furit, suosque morbos querula imputat quasi crimina Amanti; quæ tremulo non magis corpore quam animo, omnia pro suspectis habet. Etiam officia expavescit, tanquam captandi artes. Nimium illi placere est Pollinctorem agere, & quasi mortuum ungere. Iuventutis luxus mihi invidet semper, aut castigat transactæ Adolescentiæ ad exemplar; meosque mores culpat, ut suos jactet, meus nimius Rivalis. Elatum credemm, dum audio Annales,

&

& Epitaphia sua quotidie recensentem; monitus asperiores patior perinde ac jurgia & lites in hoc perpetuas, quod non una consenescam, una commoriar. Importunus rugas in me suas exigit, & istam senii virtutem dicam an morbum? *Sapere & ringi.* Videor sane coram Magistratu sisti, & censuram subire, non sodalitium. At quisnam crudelior *Mezentius* cadavera calescentibus desponsat amplexibus? & inter vitæ delicias præcipit deliria, & consilia? Quis iniquus Arbiter me cum alterius ævi homine jubet retro vivere? quem paulo familiarius habere nefas est, & revereri id ipsum est extra Amandi fines & humanitatis jura quadã Apotheosi proscribere. Verum uti teneros animos prodromis nascentis amoris deliciis imbuit Volupe istud cum paribus ludere; ita etiam emeriti caloris ultimus aliquis conatus videatur, sive adolescentium

lescentium infamiæ deliria sua blandius attemperare, sive cum coævis una tussisse, veterumque Amorum recordatione & invidia frui. Quibus unum hoc restat, missione jam nolentibus data, alienis Amoribus interesse; præcepta quasi philtra miscere aliis, & suspirare; molles erudire amplexus, & optare. Etenim hæc Cadavera, quemadmodum Animæ, sic & flammarum reliquiis misere palpitant; quæ non vivere faciunt, sed vixisse ostendunt; tædasque *Cupidinis* nunc denuo usurpant ad funeris pompam.

Fœminæ, ut diversi ab homine generis animalia.

At O *Cupido*, O *Hymen*, *Hymenæe*; quam impares faces accenditis! virum cum fœmina! hoc non jungere est, sed perdere; nempe infelicius par, quam animam cum corpore: cujus consortium dum oblectat, infra se demittit. & dehonestamento est; dum inservit, fallit, & detrimento est. Alteram ex adverso lancem

cem non implet fœmina, sine Auri pondere. Opus est ad hos amplexus, hæc ad oscula, dote & stipendio. Conducite hanc felicitatem, non gratis admittimus. Neque tamen inter consortia humana, sed inter peculia numeranda est mulier, Thalami supellex, & mensæ ornamentum. Sic cum illa quemadmodum cum catella luditur. Non degitur hoc quodcunque ævi est. Cui pigritiæ & luctus tempora sola permittenda sunt. Cum nocte aut cœna veniat Lux mea, horasque perdat etiam invitis nobis perituras. Hæc vitæ intervalla, & respirandi Parentheses, & vacua actionum vix satis implet: ad iniquæ naturæ pensa, & ævi nostri dispendia accedit, somnoque & cibo gravius damnum est, uxor, dicamne? & dicam sane, pace Gynecæi, quod sentio. Ego has humani generis expletivas particulas, quasi in orbe muscas conditas existimo,

istimo, ne humanis rebus vacuum contingat. Ego totum hoc futile genus, medium quoddam Animal semper duxi, quod hominem, Centauri instar, cum fera componit, & quasi utriusque Naturæ & metamorphosis confinio detineat. An vero hoc consortium dicitis, quod id unum homini præstat, ne solus sit? Plus satis est illis si Rationis vim agnoscant, & sentiant, non utantur; & ut Animantes natura sua efferæ, consuetudine demum mansuescant. In his nihil magis timendum, quam ne sapiant, aut aliquid sciant ultra silentium, & oblectandi simplicitatem.

Amicitia rationis opus est, judicii res æque ac affectus.

Sanctior res est *amicitia*, quam ut amplexus vel honestos adsciscat, quos deprehensa debet erubescere. Augustior hæc flamma est, quam quæ adjunctam una levitatem patiatur. Imo arctius connubium est, quam ut admittat vel sexus discrimen.

Supre-

Supremum hoc eſt Rationis opus, eligere cujus moribus libentius vivas quam tuis, cujus arbitrium ſequaris tanquam proprium; aut etiam exſpectare dum eligas quem ames: ita deinde *Amare*, ut qui impetu, non judicio rapitur; ut qui ſemper amare incipit, tantum abeſt ut deſinat: Hoc eſt impatientiam cum conſtantia jungere: hoc eſt conſignatam in animo Ideam ipſa cera expreſſius recipere, tenacius ſervare. Imo vero iſtud eſt virtutis negotium, unam votorum menſuram figere; eoſdem mores per omnes fortunæ vices ſibi ſimiles fingere; duos denique ita componere, ut quod uni vix contigit, unum hominem agant. Quos eadem velle ſemper neceſſarium ſit, quia non niſi optima velint: ſumma quoque gaudeant oportet communione, quia virtutes quas ſine invidia poſſident, impertiunt; adeoque hæc animi

quæ ſola ſecum conſentit, & præſtat duobus unam vivendi regulam.

Virtutis negotium eſt,

cujus ſine detrimento communio.

nimi bona magna aviditate effundi expetunt; & mentis candor, non secus ac cœli lux, perenni incremento sese prodigit. Item firmius vel *Stoica* fatorum catena vinculum, ubi perpetuam animorum cognationem inducit, non eandem parentem habuisse, sed eandem vivendi originem, *Rationem*; & (quod vim habet vitaliorem) ejusdem honesti affectu imbui potius, quam eodem sanguine; iisdem desideriis pulsari pectus, quam vel eodem spiritu micare arterias. Eadem ultimo numerare bona & mala, chariora longe nomina, quam communia pignora. Parum est eandem animam, parum divisam credere in duobus. Habent eandem mentem in duobus unam. Diceres vel nulla cogitationis invidia distrahendos, ubi nihil relinquitur quod duos distinguit. Quicquid enim distinguat, aliquando etiam dirimit, imo infensiores red-
dit

dit (quod ex altera parente, & ex semisse cognatis evenit) ipsa propinquitas.

Frustra, ut cætera virtutum, ita & nexus & amicitias imitantur vitia. Quibus easdem habere voluptates, perinde ac easdem dominas, odium ex amore accendit. Eadem habere commoda (quanquam & hoc religiosius sonat, quam vel eosdem habere parentes) male ominata ex necessitudine invidiam pascit, & rixas illis, sese mutuo deprædantium, vel corvorum, vel etiam cohæredum majores. Haud alius invidebit, sed mirabitur in unum convenisse; etiam convenisse negabit, aliter quam in una puppe navigantes, quos conjungunt metus & pericula; quosque mox in portum delatos navigandi felicitas solvet, societatis faciet naufragia, quasi coorta in terris tempestas, negotiatio, variasque in plagas dissipabit iste regionum majoz

Vir malus non est sociale animal.

Secum ipse diffidet, se fugit.

major quam hominum affectus. Qua fide cum aliis conspiraturos auguraris, quos ad hanc consuetudinem benevolentia non impulit, sed ingens sui fastidium? ægre se patiuntur, seque devitare inter turbas moliuntur, non delectu ullo, sed quo licet suffugio. Quis enim illis placere possit, qui sibiipsis displicent; qui mores illibatos & sui dissimiles quasi exprobrantes aversantur, & horrent, ut sontes Magistratum? Mores autem æmulos (ita metuunt vel ab imitatione probari) quasi Rivales ne extrudantur, extrudunt; & aufugiunt uti deformes Speculum. Hæc prima est improbitatis pœna, se vindice etiam inter homines damnari pessimæ solitudini, malefidis sodalitiis; huc adeo omnia magno conatu frustra agere; tot obsequiis aliorum mercari affectus; blanditiis stipendia conductitium locare animum, & Amicos sedulo solere,

In alium incidit non benevolentia, sed fastidio sui delatus ad societatem.

In moribus qui nec similes patiuntur nec dissimiles, tanquam ulcera contactum fugiunt etiam medentis foventis.

colere, non aliter tamen ac solet calceos tergere, & jumenta curare, utpote nimirum sua ministeria, sua peculia: omnia denique sui unius gratia satagere (quod grandibus beneficiis solet fatum accidere) omnia ingratitudinis damno disperdere, suique odio, suique tædio, inter hæc fortunæ lenocinia flagrare, expavescere. Quisquamne illio quem sibi infensum videt, sese alterum eundem sisteret? Quisquamne hujus sævam benevolentiam, quem nollet eodem animo amare, quo erga seipsum affectus est? Cujus serenos vultus, tanquam illos *Martis* aut *Fortunæ*, debet metuere, gaudiisque suis timide frui, tanquam insidiis, aut deliciis proximo sole & vento pereuntibus. Videor mihi videre male secum cohærentes gemellos, non dissimili specie quam dispessam Aquilam, ubi complexus collucțantium, similes vultus,

tus, quales in divortiis aversi, & contrarii volatus, sese semper fugientes, semper retrahentes. Solve male coactos nexus, O Rerum Arbiter, tuque audacior rerum opifex, Pictor. Avolabit continuo, seque destituet dimidium Monstrum; jamque constabit non sponte, sed errore coiisse. Apage *Veneris* deforme prodigium! horret Natura, horret istos plusquam monstra diversi generis Animalium coitus. Nihil hoc *Amantium* genere infelicius. Qui Imperatorum veterum, aut Avium ad ritus, vagum conjugium ineunt, sed stata luce, sed solennibus *Hymenæis*, mox tamen elapsa tempestate solvendum: Cum deferbuit Calor, nova agitur Repudii libido. Quos non ultra breve convivii spatium propitios conciliat gratia, eademque confestim saturos dimittit. Quippe qui vehementer ignorant id quod efflictim discupiunt. Fortuitus affe-

affectus, votorum insaniâ, uti olim fluctuum *Venus*, temere enascitur: Hallucinationibus sustentatur, mox, cum primum ad sanum redierint, ultro damnandus. Dicam mehercule, quotquot impetu aut morbo amant, una sævire, conflagrare, & febricitare; non consentire, non conspirare.

Non ad luxum, sed ad disciplinam orbis hoc severiore Naturæ edicto, quemadmodum *Lycurgi*, cautum est, Ne quispiam *Amatore* suo vacaret. O bene, quod par nobis Amandi ac vivendi necessitas imponatur, eodemque calore vigeat & exardescat pectus. Et qui sine numine, sine Deorum præsidiis superesse poterant *Epicuræi*, non tamen esse sustinuerunt sine eo quem colerent *Amore*, cujus metu ac Religione jucundius sese exercerent. Ita malumus fingere potius Numina quam accipere. Et quoniam insitum nobis est

Lycurgi Idem & Naturæ edictum, Ne fas Amare neminem.

Ἄθεον citius quam ἄφιλον invenias.

est *Amoris*, atque *Pietatis* instinctu agi, pari utrinque superstitionis Zelo, ne desit quod veneremur, indigna prorsus ludibria, catulos, feles, & quicquid *Ægyptius* coluit, in Amicos adoptamus, & Penates. Imo absentibus procis, impatiens Amorum *Gellia* speculum, & imaginem suam mœchatur ipsa, quodque vel *Ægyptum* puderet, turpius *Niliacis* monstris Animal, suspicit seipsam: sed ignoscere juvat, quoniam omnes Juvat idem insanire, & inepte potius quam nihil *Amare*. Velis, nolis, aliquid semper velle necesse est; siquidem eo ipso quod nolis, aliquid expetis. Cæteri quidem affectus ab Arbitrio nostro dispositi, aut impetu suo consumpti facile exolescunt. *Dolor* si rationi non cedat, cedit tempori, cedit odiis: *Odia* ipsa aut difficilibile exagitata, aut metu sibi imprimis displicent: *Metus* etiam, ut desinat

Ab affectibus cæteris nemo non est aliquando liber.

cætera

cætera remedia, malis ab ipsis possit opprimi, suique magnitudine victus, occallescere, & stupore sanari: quin & *Iræ*, omnium ferocissima, lassata in clementiæ speciem mansuescit, aut satiata Animam in vulnere ponit. Unus hic affectus qui luxuriatur adversis, & dum opprimitur, delicatius lascivit; non, ut reliqui, in hunc finem natus, ut restinguatur, contentus desinere migrat in necessitatem, & voluntarium fatum. *Libertatem* ultro exuit, quam in eo consumpsit eligendo, quod perenni desiderio & possidere simul & persequi possit; quod nolit aliquando possit odio habere; & *Quis desiderio sit pudor aut modus?* Cui vota si quando errant, ingenuo saltem errore ad omnia quasi ad pulcherrima aspirant: quibus indignus est, quisquis non ultra modum insanus; amplius adhuc inhiando, non satis se inhiare, amplius semper

Ab Amore nemo unquam vacat.

Iure suo insanus amor modum & finem nescit, quia ad optimum aspirat.

per fruendo, non ſatis frui ſentiat, ſibique plaudat fruſtra ſemper beato.

Vt amare neminem, ita amare non optimum, nefas eſt.

Ita eſt: pari edicto ſanxit rerum parens nefas eſſe, aut neminem Amare, aut non optimum: quorum iſtud eſt inhumano faſtu mortalium genus damnare, hoc eſt vero peſſimo parricidio ſeipſum diſperdere; cui cum vitæ optio eſt, natalium ſuorum Arbitrium obvenit, licuitque ſeſe in alio refingere, malit perire. Unum pectoris regnum, ſicut illud *Alexandri*, debetur tantum optimo, quem quærere vitæ penſum eſt. Hominem ſcilicet ex ſummorum virorum dotibus, ex puellarum votis compoſitum: Hominem nempe quendam Catholicum, ex omni virtutum Hyperbole ornatum, & quas uſpiam invenire, & quas fingere licuerit, quaſque tantum ſcire homini datur, non habere: Hominem denique qualem cum improbis votis formavimus,

Optimum quod nuſquam eſt in natura, opinione noſtra ſupplemus, & varietate felicitatem conſarcimus.

vimus, aut Ideam nobis aut Deum finximus. Iamq; eheu paulo digniorem invenimus, quam ut Amari fas sit, & tantum adorare liceat: Id demum quod *Amore* dignum, dignius cultu est. Hæ flammæ aris debentur. In opprobrium sui hoc desiderium indulsit Natura, cui par non est explendo. Ne tamen in tormentum tenderet, quod maximi beneficii loco dedit (quod indies irritat, nusquam satiat) quicquid rebus ipsis deest, ab opinione nostra id voluit totum suppleri, ut saltem delirio nostro beati simus. Supposititio pulchritudinis fuco eludimur; & prius fallimur, quam felices videmur. *Pigmalionis* instar, statuam quam fecimus deperimus; nec factam subinde, sed genitam credimus. Caligine nostra decepti nubem nostram pro *Iunone* libenter amplectimur: & decipi quidem juvat; adeoque labi, falli, errare Humanum est. Non in-

fortunio nostro, sed voto, utili impostura fit, ut uberius quam Calculatorum præstigiis fraus ipsa delectet simul, & lucri specie non falsa ditet. Siquidem credulitate nostra certius felices, & quod ditescentibus provenit opulentiæ fama, & suspitione locupletiores evadimus, quam amplissimis fortunis. Iö divitiis securus fruere, si quas propitius Animus, non Deus tulerit. O auspicatissima, non sortis, sed opinionis secunda munera! O bona, quoties diis irasci, aut fortunæ jocari collibuerit, non deponenda! Quæ nulla vis, sed nec altera opinio rapiet, nisi ut nova suppeditet. Esto, opinionem, tanquam fortunæ sororem aut Naturæ, varietas delectet; non tamen varietatis causa etiam monstra admittet, non hac levitate lascivit, sed occurrit rerum defectui. Affectuum sicuti & rerum vicissitudines ad solatium & remedium, non ad lucem adornantur.

Hinc amandi levitas rerum occurrit defectui.

nantur. Nullo utique Hominis, sed Naturæ convitio & infelicitate fit, ut vagos & alternos *Amantium* animos reprehendamus; qui veteranos indies sodales, tanquam trita vestimenta, exuunt; qui Homines, ut Apiculæ flores, desultorio delibant; quibus quoniam (uti philosophantibus verum, ita bonum in fluxu, & in incerto positum etiam viventibus videatur) sceptice propositum est Amare; neque inconstantiæ hoc est, sed judicii, cum delectu vagari, varioque mellificio ex omnibus carptim colligere, quod nusquam facile occurrit. Nihil dignum est longo amplexu: Hæ quoque quas jactamus, non virtutes, sed virtutum umbræ, tanquam nobiles picturæ, extrema tantum acie ex intervallo spectandæ, intuentium motes non patiuntur, & lento visu evanescunt. Tanti non est totum hoc Constantiæ nomen, ut clariora meri-

Judicii & delectus est.

ta non colam, ut majora fidera non sentiam, quia sub minoribus natus semel fueram, morbisque & damnis adhæream meis, ne de statu quicquam pristino dicar decedere: ut denique Casum, aut, quod sæpius errat, Arbitrium meum, quasi fatum, immobilis patiar. Sine precor has diviniores particulas mentis, quam in te primus stupui, in alio adultius emicantes vehementius mirari. Sine hos quos ipse educasti Amoris progressus. Idem ipse qui me Animi candorem tui, liliorum & vultuum nivibus, rudisque simplicitatis facili satis, sed fatuæ nimis, & necessariæ humanitati anteferre docuisti; nunc etiam docuisti conspecto uberiore splendore te contemnere, nisi ex eo non tam contemnere videar, quam illustriore sub imagine impensius venerari. Simili prorsus lege non extinguuntur, sed adumbrantur minores faces,

ces, & præ pudore ſe abſcondunt ſtellulæ, quoties exoritur plenius jubar. Quid hominum & Deorum fidem inclamas? Ea conditione amaris donec optimus omnium, omnique major comparatione mihi aut ſis, aut videaris.

Appetitus omnis etiam inſenſatus tendit ad meliorem naturam, tanquam ad Ideam.

Deſpice inſenſata Naturæ ἐρωτοπαίγνια, (quanquam pudet tam infirmis exemplis vitæ documenta & virtutis debere;) vide ut omnia etiam quæ peſſima condidit opifex ad optima inſtigavit, & præſtantioris pulchritudinis admiratione & deſiderio. Voluit ſcilicet injuriæ & pudendæ inertiæ conſcia Natura, quæ res ſæpius abortit quam parit, & ſi ad exemplaria & Ideas reſpicimus, quot fœtus, tot & rara, & nihil præter monſtra edidit: proinde vim artificem illis ingenuit, qua propius Ideas ſuas contenderent, ſibique ſuam limam deberent. Poſtquam dimidiatum ubique

opus currente rota emiserit, cum altero conjunxerit, & utrumque absolverit; una hæc cuncta urget extra sortis suæ leges exire melioris ambitio. Hinc *Clytie*, quanquam radicibus fixa solis sequitur fugam, & obverso avide in *Phœbum* ore, dum radios imbibit, subinde in stellam evadit, sed vegetabilem in stellam. Hoc æmulo ardore dum æthereas flammas saxa hauriunt, concretum jubar ac solidam accipiunt lucem: olim rigidæ excremento molis, nunc in gemmas transeunt, & facies vibrant, non minus in [illegible], quam in annulo Amatoris. Hac blanda arte dum pelagus Lunæ non clarius imaginem quam motus recipit, Cœlestis orbis Intelligentia, quasi sua gaudet. Hac amabili invidia dum Chalybs Magnetis quasi admiratione trahitur, & mox pronubo amplexu mutuoque anhelitu pretiosam exhalat Animam, jam quasi magnes

Vnde Amoris naturalis duplex finis.

magnes factus suas exercet illecebras, & tantum cuncta alia trahit, quantum trahitur. Ecce in rerum natura non secus ac in vita ambitiosa paupertas agitur, & potentiorum cultus: neque quicquam in alio diligentius suspicitur quam fortuna. Desit licet Philosophus, habemus Philomathematicos fluctus, qui lunæ deliquia certius quam Ephemerides ostendant: habemus Astronomos flores, qui solis motus doceant, & pro Horologiis articulatim pereuntis diei admoneant. Desit licet hujus Theatri spectator, & pronus in stuporem rerum contemplator, & procus; tota natura suiipsius veneratione rapitur, seque speculantur invicem, mutuoque conspectu pascunt, ut uterque mundi oculus, ita uterque mundus; & hic inferior superioris ad dignitatem aliquantum videtur assurgere, ea ambitione qua plebs

Hispana, dum procerum liceat majestatem æmulari, eaque arte qua plebs olim *Romana*, dum populus Patrum in connubium admitteretur. Nimium prospexit rebus suis opifex, quod *Amoris* tutelæ mundum commisit, unde otiosum numen aut negari possit, aut contemni.

Præter ista ulterior in homine Cupidinis scopus est. Divinitas & Æternitas.

Sed cum res aliæ ita sint comparatæ, ut capere tantum, & egere possint, unus Homo novit diligere. In illis rudem Natura adumbravit affectum, ut in minoribus exerceret, quod in Homine sollicito conatu expoliret. Quamquam & Hominum agnosco iisdem gradibus & incrementis paulatim procedere hunc affectum, quibus ipse Homo, & diversis quasi natalibus vita, sensu, ratione dotatum; implumem primum *Amorem*, informis sympathiæ instinctu prorepere, mox Cupiditatis alis incitari, ultimo in humanita-

manitatem exire, & rationem fieri, quod antea impetus fuit, aut prædominantis pondus elementi. Ubi enim tener adhuc calor pectori incubat, nedum disclusit palpitantes scintillas, sibi vix ausum credere desiderium. Ubi recens à vulnere Animus, nec ferientis manus, nec plagæ satis certus, illos concitat doloris stimulos, quos sentiunt infantes, quando ruptis gingivis dentes enascuntur: Tum cruda & ignata videas vix bene natos ad conspectus emitti ad conspitia, sicut myrtus myrto assibilat. Neque enim primis in gemitibus ultra nemus *Veneris* quod oberrant vagientes Amatorculi, auras intelligunt, quas ventilant: dum nectunt sine sensu Amplexus, & Pandiculantium more extenta quærant cui innitantur brachia. Dicas licebit Hederæ aut vitis ista insitiva brachia, & sinuosos tantum ramos; ubi vero pro-

In quo gradus & ætates Amorum omnium.

procrescente Cupidine cre-pitantia figant & devorent oscula. Palumbes intueris, non Homines, ubi lascivis jurgiis querulos gemunt *Amores*: Turtures audis, qui porro amplius à natura compositi ad benevolentiam; blando & innoxio affectu prosequuntur alios, delphini & lacertæ præferunt Humanitatem. Verum profecto adultæ Homines flammæ rapit generosior impetus, cæca quantumvis. Hac cæca vi, perinde at obseratis oculis *Idaliæ* Palumbæ, sursum ferimur, & summo nisu in Cœlum, tanquam in nidum, nescii contendimus. Usque adeo Divinitatis avidam ostentant indolem etiam Amantium vitia, & hujus unius affectus errores aliquid immortale spirant. Ut vel iste impurior pruritus, qui inanes virtutum nuptias & animorum concubitus deridet, qui aliquid quærit quod amplexus impleat, & *Vene-*

Species Amoris Adulterini & errores Amantium.

rem

rem colit, quamquam natalibus inde suis tempestates & vitæ naufragia minitantem, videtur non tam *Hymenæi* tædis, quam desiderio æternitatis accendi; dum sibi superesse tanta libidine experiscit, & longa nepotum serie, qualicet successivam immortalitatem consarcire. Hic quem cœna tibi Amicum facit, quem velut muta Animalia objecta offa conciliat, qui sumen & ostrea, non te deperit, etiamsi ad stomachi dimensum amat; & iste qui hominem eodem pretio quo fundum æstimat, eadem sordida spe qua agrum colit, & amicitiam velut quæstuariam rem nundinali animo exercet, seque suas numerat inter amicitias: & hic *Amoris* non vanus æstimator, tanquam nummo utitur; sed Deorum nummo, quorum homines cum Diis negotiamur, & ditescimus numine: & iste *Amore* suo fruitur ad luxus & convivia; namque cre-

Aliquid Divinitatis aspirant etiam qui negotiantur quasi mercatura affectuum.

creditur numinis summi æque ac *Veneris* nectar. Uterque sane minore Avaritia suo prospicit commodo, sive qui patrimonium, sive qui victum quæritat ex affectu, quam qui liberali animo peritura bona properat donare, extra fortunæ fatique aleam transferre antequam pereant. Qui utut vices expectet nullas, nec venditet dona, amplissimum inde nundinum pretiumque retulit, benefecisse; & quamlibet magna dedit, majus sibi munus reposuit, virtutem. Unde grandia donare, & qualia pudor vetat sæpe accipere, amplius prodest Authori, vel quod verendum reddat ut exigua ab eo non expectentur; vel quod eo usque beneficium exhibeat, ut vel ipso *Iove* & *Sole* magis necessarium: à quo beneficia pro debitis exiguntur; ut pro more suo & officio videatur facere quoties munifice se gerit; ut largiendi frequentia & amplitudine

Liberaliores ii sunt qui ultro benefaciunt.

tudine denuo gratias perdat.

Quid de illo sentiam qui delectare quærit, non Amare? Quem ego ut æstivam arborem lætus adeo, quæ mihi otia præstat & umbram; sed sæviente mox hyeme inutilem: Cui quotquot severius amamus istud sæpius intonare solemus, *Amicus*, uti Vxor, dignitatis nomen est, non voluptatis. Novam invenisti extra amplexus libidinem. Hac lascivia, vel prostibulis pejore, *Amorem* ipsum devirginasti. Sedulo placere captantium ars, & meretricii Sodalis blandum est venenum: lautius excipere piscantium est: magno ambitu abblandire *procorum* videtur, & *Amandi* rudimentum, haud *Amantium* vita. Absit ut id esse *Amicum* credas, quod dum cupis Tormento, dum possides nimium Tædio sit. Non tamen longe erras, qui omnes uspiam *Amatores Elysiis* spatiari

Amicus & Vxor dignitatis nomen.

tiari

tiari credis, & quacunque gressus ferunt flores enasci. Non alia cœli gaudia sunt quam *amare* & *amari*; non alia terræ. Divinus is ardor qui Empyreum facit, & futuræ vitæ felicitas erit, hujus unicum erit solatium. Cætera omnia patimur; iis solis fruimur, iis lætamur, quæ votis eruimus, quæ deligimus, propter quæ etiam cætera adversa non patimur.

Nulla uspiam nisi ab amore voluptas.

Vidimus in tempestate geminos istos *Fratres* avido exultare concursu, nec liquidiora navigantibus portare quam sibiipsis gaudia; quod lumine conjuncto contigit utrisque sese in complexu perdere, geminumque inde restitui. Novimus & nube circumseptos *Veneris* alumnos, tanquam fere serica sub nube sponsas, secretiore triumpho ad vota sua perduci. Fatemur aliquid in Amore ærumnis potentius, honore augustius; divitiis splendidius, voluptatibus jucun-

cundius, cujus causa illa omnia contemnimus: imo propter quem illa non contemnimus, sed in veneratione habemus. Ita placet unice, ut per illum cætera omnia, etiam quæ vilescunt, perplaceant. Eo gaudet majestatis privilegio, ut nihil illi in probrum cedat; & ab infamia liberet, & gloriosa citius reddat vitæ dehonestamenta, quam ab aliis dehonestetur ipse. Hinc adeo fit ut inter *Herculis* labores decimustertius celebretur, & inter laudes decantetur non minus colum tenuisse, quam clavum vibrasse: quacum (licet alias omnes feras domuit,) restat adhuc vincendum non nisi suis artibus monstrum, Fœmina. Quid miremini *Phœbi* inviolandos radios, si *Cupidineæ* faces rerum sordibus splendorem immittant, nec inquinentur?

Ita placet unice, ut per quem cætera omnia, etiam quæ vilescunt, perplaceant, & vitæ dehonestamenta transeunt in decora.

Quid frustra sollicito ambitu quærit in rebus divinitatem

tatem famelicus animus, si hanc secum afferat? & sane quicquid amamus id omne numen est: *Iupiter est quodcunque cupis*. Itane? sordidum istum qui socium sine dote admittit, nummulis signatum exosculari, & præstinare, & numerare *Iovem*? Ita: sed Iovem sub auro fulgurantem, & conversum in pretium Deum. Itane & libidinosum istum prurire *Iovem*? Ita: sed I*ovem* sub Satyro genitorem, & conversum in flammas *Semeleias* Deum. Ita prorsus & alter ille delicatulus, omnium libentius conviva quam amicus, *Iovem* cœnat, sed Cygnum, & mollioribus sub plumis latitantem, luxuriantem: *Iovem* lascivit, sed *Ganymedeum*, & Nectare & Ambrosia madentem. Agnosco demum, nec prorsus fallitis, O Rhetores numinum Poetæ! Hasce fateor tam turpes formas induisse numini, non *Iovis*, sed nostros *Amores*.

Iupiter est quodcunque cupis.

Quo-

Quoniam vero nuſquam conſiſtit revolubilis *Amor* & vagus, niſi cum ad ſummum pervenerit, aut dulci fraude perveniſſe ſe crediderit, cum ſemper aut Optimi Maximi, aut quaſi optimi conſors ſit, huic acquieſcere, huïc uni incumbere oportebit, tanquam animæ cœlo, ignis Centro. Non vacabit, opinor, ſi quæ ſit novæ felicitatis avocamenti; nec ſuſtinebit alium, imo nec ſeipſum amare. minorem ſe queretur deſideriis ſuis, atque adeo huic quod deſideria implet & fatigat nimio nimis deeſſe; & poſtquam uni totus impenderit, nec tamen ſat viſus impendiſſe affectus, maneat neceſſe eſt erga alios omnes ultra *Stoicos* monachoſque inhumanus. Apage *Syracuſanum* monſtrum! qui novam excogitavit Tyrannidem, tertium *Amicitiæ* gradum; qui Amicorum par occidere non ſuſtinuit, dirimere tamen ſtuduit, & fidem quam

Amor tantum eſt unius.

quam æmulatus est intercipere, conversus in Rivalem Tyrannus. Dic mihi, Tyranne, si ad gemellos hos tergeminus accesseris Amator, dic, quem prius intra sinum suscipies? Ecce alterum uris, pari ritu jam tibi invidum. Si utrumque æquis amplexibus jam tibi afferes, finge alterutrum ad mortem ducendum: vin' te hujus mortis succedaneum? an alteri potius vivere? Stas ecce inter geminos magnetos dubius chalybs, utriusque voti confinio ab utroque detentus. Mori simul & vivere non sanus cupis. Neutrique & utrique adhæsurum *Amantem* perdit æqualitas affectuum. Hic à te lachrymas, ille risum fundi efflagitat: in hunc nimia fides & officia arguuntur, & ex alia parte impium te reddunt: ut distractus *Metii* Quadrigis Animus, merito cruciatus videatur *Metii* perfidiam luere. Sic fit, quoties deformi studio plures simul amare

amare suscipis, quos nec una incueri possis, nisi strabo aut bifrons evadas. *Expende* vero sive imperium in *Amorem*, sive obsequium: (alternis siquidem dominantur & serviunt bona fide hi novi *Eteocles* & *Polynices*:) utrumque singulare quiddam est, nec duos capit dominos. *Si Amorem* fingis Deum, gaudet hic uno cœlo: Si ignem, habet hic quoque unicam sphæram: si Mortem, Dii vetant sæpius exspirare, Animamque alterius sinu nisi semel deponere, cum concesserint tantum semel vivere: si speculum, numisma, & sigillum *Amasii* (quæ formam & pretium ab imagine sumunt) *Amatorem* nomines; scias hoc speculum unica semel effigie animandum; hoc numisma unius unice regis dominique vultu infuso ditandum; hoc sigillum quasi epistolare omnibus aliis præterquam uni clausum & obsignatum. Proinde hæc omnia

mnia non aliam posse capere novam Imaginem, sine prioris detrimento; sin autem in amicitiis spectes Animarum nuptias, ad viriles *Hymenaeos* summum nefas statues polygamiam admittere, novum quempiam ducere, & denubere priorem, & cum Amico moechari.

Polygamia Animarum in nuptiis par incestui nefas.

An ergo affectus iste, qui humana consortia ab armentis secrevit, nimio cultu homines circumducit ad feras, & ad *Stoicam* barbariem, hoc est contemptum omnium? Siccine unius *Amor* humano generi odium? Superi prohibite, *Amicitia* & *Philosophia* nihil inhumanius? nihil profecto benignius, nihil quicquam majus (exceptis superis) obis patrocinium. Iam faciles mollesque, & ex ipsa consuetudine ad benevolentiam proni Animi, quales nuptarum esse solent, erga omnes alios minus difficiles & pervicaces induunt mores. Radios nihilominus orbi diffun-

Ita tamen unius est, ut non erga alios omnes inhumanus:

sed qualis esse nupta solet, minus difficilis & pervicax fieri incipit.

diffundunt, *Phœbi* inſtar, quanquam peculiari luce *Rhodon* inaurat. Dedicatum alicui virum non aliter quam librum ſcias; uni miſſum, omnibus legendum; ſed poſt unum illum legendum. Gratulamur ubique candidis animis illis, Deorum ſimillimis, benigno pariter influxu non hominem, ſed humanum genus foventibus. Qui gentes omnes, tanquam primi parentes, aſpiciunt ut familiam ſuam; qui choros habent ex æquo univerſos, tanquam conſanguineos; & quaſi ubique naſcerentur, aut parem cunctis, & commenſuratam terrarum orbi jactarent mentium amplitudinem, Terram omnem tanquam patriam amant, & ubique jure merito inveniunt. Atqui hanc non dicimus *Amicitiam*, ſed benevolentiam quandam & vagam humanitatem. Neque vero hoc reprehendimus, aut minori accipimus candore, quam quo

Πολυφιλία non Amicitia dicenda eſt, ſed benevolentia & humanitas vaga.

quo utuntur & in hostes; sed illos coercemus in multo lascivientes & aulicantes affectus, qui salutationum numero & Amicorum cohorte, tanquam assectarum satellitio, superbiunt, ista aucupantur virtutis insignia juxta ac magnitudinis, Clientum turba calidi. At superbientium hoc est Dominarum, & suspectæ probitatis, simulato cultu aliorum insidiari affectibus; blandas palam exhibere, sed huic uni blandas genas; sed & sedulam componere formam; huic & alteri sepositos dicare nutus; lenocinantes dispensare vultus; hinc inde pellaces risus spargere & dividere; denique animam quasi despondere; mox illaqueata (quod fieri solet) præda offam & lenocinia subducere. Proh nequissimum fastus genus! inter opes fœmineas & pulchritudinis argumenta numerare *Amatorum* greges.

Πολυφιλία citra benevolentiam nedum humanitatis est, sed superbiæ & suspectæ probitatis.

Quia vero minus amare

non

non ſuſtineat, & plus amare non poſſit, quiſquis genuino igne incaleſcit in ſummo: nec ſatis eſt aliorum, niſi ſuiipſius faſtidio laboret; & cum cæteris omnibus flammas, tum ſibiipſi negat dividi, adeoque intra ſphæram friget propriam, & mediis quibus innatus eſt ignibus, tanquam gelidus Salamander, obſtupeſcit: quia totus extra ſe emotus, ſuique oblitus Animus, pro *Amico* omnia timet; pro ſe nihil, niſi ſe parum dignum gerat Amicum: Alteri ſapit, dum ſibi hallucinatur; ſeque fatis permittit, aut majori tutelæ, Amici Providentiæ. Hic enim & illi viciſſim curat, pavet, providetque; Hic illi mentem ſubſtituit tanquam anima aſſiſtens, ut ad cœli ingenium videatur accedere, regendus intelligentia: quia inquam ſe abdicat, quiſquis ſe alteri adoptat, & quaſi defunctum oblivioni tradit; cumque, uti par eſt, unice

charum habet, apud quem vitaliorem vitam ducit posthumus, & tanquam circa corpus suum pallens umbra ludit & commoratur. *Quisquis is est* Amorum *magister, iniquam statuit odiorum magis quam affectuum mensuram, suiipsius Amorem: & improbe nos nobisipsis proposuit Amandi exemplaria.* Quantuli quisque sibi est? quotusquisque non alterius cupiditatibus emancipatus, moribusque non suis imbutus, minus alteri quam sibi vivit? Neque hoc à vitiis nostris, sed virtutibus institutum est, ut ministeria simus, & alterius juris mancipia. Quædam sæviunt in authorem virtutes, & non sine nobis deserviunt, quæ sub aliis honesta merentur stipendia. Modestia illa, quæ sibiipsi dictat convicia, & omnem purpuram nisi istam pudibundi oris humilis aversatur, & ambit contemni, obstinata fronte gloriosior alteri laudes & honores sibi de-

debitos transfert: Alterius nomine quæ ſudat Ambitio, fidei & candoris invenit titulos. Iſtud ferrum & æs triplex circa pectus hominem tantum procudit & fingit aliis in Clypeum, ut obdurato ad mali patientiam Animo, plagas ipſe ſuſtineat, quas ab aliis propulſet. Nemo tuendi ſui cauſa moritur ut ne moriatur, ſed ut parentum, liberorum, aut alterius cujuſpiam fatum intercipiat. Quid dixi? nemo moritur? nemo vivit ſuo nomine. Sin tanta citra Amicitiam à virtutibus nudis & natura ipſa viget conſpiratio & quaſi dedicatio, ut minimam ſui partem ſe quiſque dicat; pudeat hercle ipſi Amicitiæ (quæ virtutibus novas vires, cultum & humanitatem addit) benevolentiæ modum imponere alium, præter iſtum, modum neſcire, aut alios circumſcribere limites, quam quos deſignant amantium deſideria. Non amet,

Benevolentiæ modus eſto, modum neſcire.

precor, (neque fas est Diris dirioribus devovere) quisquis affectum regit, non regitur; quisquis ad præscriptum cautius diligit tanquam osurus; aut si quis ad calculos revocat, vicesque deponens *Amoribus*, cum libra beneficia dat & accipit. Aliquis forsan redamat, nullus amat, qui ad dimensum *Amanti* respondet quemadmodum potenti.

Hæreo longa veneratione suspensus, ut qui divinæ formæ obtutibus aciem consumpsit suaviter confusus *Amator*, & incertus neque post Criticos aspectus quam partem nobilis pulchritudinis prius admiretur, eo tantum profecit, ut stuporem miretur suum, & ut omnes ubique elegantias summo honore quasi præcipuas haberet, temereque diversa laudantibus diversus & ipse assentiret. Audio *Dionysium Amorem* Circulum definientem, à bono per bonum in bonum re-

Amoris definitiones. Est circulus à bono per bonum ad bonum rediens. *Dionysius*.

redeüntem ; & fateor complexum ingenuum hoc Emblema. Agnosco dehinc Annulos non solum *Amoris* pignora, sed hieroglyphica. Hunc circulum exprimit mihi *Cupido*, dum arcum adducit lunato junctim corpore. Hunc circulum exprimit mihi perpetuus Amantium calor una cum sanguine (quod ex comperto est medicis) in orbem circumactus; siquidem ignis instar ætherei, ubi immortalis se pascit flamma, & sibi sufficit. Qui amat hoc quod amavit sphærico motu sua per vestigia revolvitur; & qui amat tantum ut amet, idem revolvitur in seipsum & sese claudit.

Audio *Aristophanem*, & facile assentior, totum *Amoris* sacramentum esse in id reduci unde fuimus. Quippe, ut naturali motu, omnia in ortus suos recurrere video. An exinde magneticas illecebras (quas omni terræ inesse fingunt)

Sacramentum Amoris totum est in id reduci unde fuimus. *Aristophanes*.

gunt) Patriæ unicè terræ inesse sentiunt una Philosophi, nautæ, & naves? Naturæ lege, iis à quibuscunque sumpsimus, impendimus Animam; & quadam pietatis serie, & quasi cognationum gradatione, colimus illa vita nostra chariora nomina, patriam, parentes, Deum. Nescio an hominem Amatorem dicam (*Oedipi* fato) & cæcum & incestum, an potius providum & sanctum; qui semper aliquid originis suæ deperit, & pio, quo solet, parentem ardore prosequitur. Neque longe errat qui pro parente habet unde novam vivendi sortem consequitur, & postliminio natales instaurat magno pietatis pretio; dum quærimus animam reddere, reparamus, refingimus. At tu, O *Thales*, in aquam, & tu, *Empedocles*, in ignem consiliens, alter casu, alter consilio, nimium properastis, non Philosophiam solum, sed Philosophum

phum ipſum in principia reſolvere, & vitales particulas Animarum in Elementis ingurgitare. Sic tamen errores philoſophantium excuſant errores affectuum : & dum mentes famelicæ juxta ac corpora iis nutriuntur ex quibus conſtant, jurares Bibonibus liquidam Animam, Tyrannis ſanguineam infundi: diceres ſordidos è luto recens emerſos, *Stoicoſque* & barbaros è ſaxo rigentes adhuc manere hominum ſtatuas. Quod ſi fingimus, cum *Platonico Ariſtophane*, è communi Animarum ſeminario, aut bicorporis olim hominis juncto contubernio, familiares & collegas in mundum religari non ſine divortio Animas; ecce & hoc ſuadet ſive tam avide, quam ſolent diſſectæ vermiculorum partes, alterum quæritantes dimidium ; ſive tam primo ſub aſpectu irruentes in amplexum, quaſi veteris ſodalitii memores viri. Vt totus

in memoriam migravit homo *Platonicus*! cui *Amare* æque ac philosophari nihil aliud est quam reminisci.

Philosophia prima & desiderium æternitatis. *Diotima.*

Imo cui *Amare* hoc ipsum est philosophari (utrunque enim philosophanti tibi lubens merito tribuo, O *Diotima*) hoc ipsum est dilapsas cœlo Animas, cœli perpetuum ad intuitum, (sic Solis avis Solis tantum aspectu pascitur) una cum corporibus suis erigere, & desiderio æternitatis vegetare. Hic est ille nescio quis ardor, qui mortalibus, Deorum semper æmulis, conditionis pudendæ tædium afferens, & subsidium, ea parte hominem qua fragilis properat exuere. Hinc pluribus oculis donati, utrosque simul fines terræ, quod nec sol valet, prospicimus. Hinc *Amphitruo* potuit simul domi & castris consulere; neque sub ficta persona conjugi etiam remotus adsistere. Hinc nullo circumscripti aut ævi aut spatii Termi-

mino, vitam amplius posthumam degimus, aut per Amicos, transcriptæ animæ custodes, aut per liberos, transmissæ vitæ hæredes, & utrinque spirantes mutuas.

Talia mirantem occupat *Plato* propriore experimento, atque ipse illico *Platonicus* juro, *Cupidinem* hunc (quantumvis cæcum & sola mente contentum, qua divina sectatur, tamen ex visu natum) esse desiderium pulchritudidinis fruendæ effingendæque in pulchro. Frui quidem volumus, non casso delectamine semper contemplari & procari; ut ex adjuncti splendoris, sicut coeuntis sideris concursu, major accrescat influxus & splendor, astrumque evadat in asterismum. Proinde ut Picturæ, ita & nimiæ majestatis ora, ultra sortem humanam spesque nostras blandientia, intuentes aliqua voluptate afficiunt, nullo desiderio. Atque

Plato Desiderium pulchritudinis fruendæ.

ista pulchritudinis portio, quæ symmetriæ & coloris suavitate oculos recreat, atque vividi decoris argumento, Motu, spectatores sæpius inveniet quam Amatores; utpote quæ blandioris tantum prospectus amœnitates præstat, & gratias, quales picti uberius quam spirantes vultus ostentant. Nihil sterile & emortuum vitales commovet affectus, nihil exanime jus habet in Animam; neque major voluptatis fruendæ quam effingendæ voluptas est. Libido à natura est, quæ Animo uti & vultui hanc indulget artem, ut ubicunque contuitus figeret, sese expingeret. Gaudet hinc omnis venustas speculo, & ne desit spectator, sese respicientem quærit sui imaginem. Te testor, Amatoriæ una & sanctitatis magistrum, *Socrates*, qui idem usque satagis jam Philosophus, quod prius Statuarius, & homines etiamnum efformas &

effingendæque in pulchro.

& expolis; verum non artis solius, sed materiæ pretium arcessis. Idque propterea *Phædros* & *Alcibiades* in scholas, tanquam in Gynæceum, conscribis, formosos Auditores, qui Animam facile imbibant, & imaginem tuam venustius reddant; scilicet omnibus speculis liquidiores, & ipsa cera magis cerei. Quicquid illud est quod cœlesti luce, siderum instar, mortalium invidiam superat, sed religionem pellicit, quod animos ad se rapit speciosa illecebra, adeo certe totos occupat, ut non sinat alio converti. Nihil nisi hujus radiis imbutum, nihil nisi quod oculos ad se trahit & ferit, mentes perstringat & incendat. Etiam vitia nostra, sub virtutis fuco & Amabili specie, nobis adulantur. Et quoties libet cum Natura errare, & metuenda matribus pignora in perversis deliciis habere, quoties inter greges & monstra quærimus aliquid

Nihil amatur nisi pulchri nomine.

quid humanis consortiis adscribendum, æque ac Cœlitum numeris; hoc in iis bellum ac lepidum jactatur, non metuere rivalem, incongruam voluptatem Naturæ in injurgiis ostentare, atque aliquod denuo domino turpius intuentibus objectare. Nisi forsan contendat quisquam nihil esse in natura deforme; siquidem ista Animalia quæ inter pudenda tenebris damnavit opifex, veritus lucis inquinamentum, suum habent ex horrore decus, & cæteram orbis faciem tanquam nævi & umbræ illustrant. Neque enim quod aspectui minus abblanditur, ideo visu fœdum, sed rarum judicetur & infrequens spectaculum; quale delicatuli solemus quovis pretio emere. Quid illic non sacrum, ubi noctuæ & turpissima Animantia devotos sibi Deos, & homines cultores invenerunt? ubi postquã nihil deformitatis, nihil quoq; odii superest;

Quia nihil in Natura deforme.

Nihil quo-

pereſt; nec Antipathiæ nomẽ, nisi inter philoſophantium admiſtritur ſectas? Quid mihi ſobrietatis in documentis refers, quantum Braſſica vitem fugit? Quantum ſcilicet Abſtemius medici ex præſcripto: non Bacchi faſtidio, ſed neque ſobrietatis ſtudio, verum ſalutis conſilio. Sic Lupus Agnam, Ignis aquam vorat & depaſcitur, nullo odio, ſed ſui conſervandi ſtudio: nec inimicitias vindicat, ſed intimo amplexu in ſe quiſque alium cupit convertere. Ita neque homo hominem, ſed inhumanitatem ut vitium horret, & ſibi metuit. Neque aliis dotes invidemus ſuas tanquam iis infenſi, ſed nobis plus æquo ſolliciti; ſive qui alienam famam noſtrum dedecus exiſtimamus, ſive qui aliena merita ſimili probitate, ſed diſſimili ſocordia, voti ſolius labore nobis adſciſcimus. Si qua naturæ lis eſt, benigna certe lis eſt, & qualis reſpublicas conſtituit

Quæ odii invenitur aut Antiphatiæ in rebus.

an-

augetque, sociale latrocinium, alterna per damna sibi consulere: neque spolia hæc esse dixeris, sed concessa vicissim dona. Ah sævus *Amor*, si hæc bella spiculis tuis geruntur; si rapina semper & cædibus petenda est *Helena*, & tantum *Marti* conceditur *Venus*? Tanti est tamen ut huic placeamus perire. Neque miror, ubi ipsa Numina committis æmulus formæ ambitus, si tanta contentione misellus *Paris*, reliquique Mortales certatim gliscant pulchritudinis rivales. Ex quo *Amor*, mundi parens, rerum ex discordia Concentum elaboravit, mutuisque amplexibus & nuptiis *Vulcanum Veneri* sociavit, hoc est, flammas undis, resque dissimillimas opere quasi tessellato contexuit; ex quo, inquam, tantam specie & ordine hanc Universi molem prope ad spectaculum ornavit, Mundumque velut picti orbis tabulam exhibuit: stetit

tit ipse, reliquorum more Artificum, primus operis sui Arbiter & Admirator; primusque passus est quas infudit ipse pulchritudinis vires. Hæc est illa, si quæritis, speciei ordo, unde res non mollitiem, sed robur simul & ornatum mutuantur. Nihil aliud mihi videtur pulchritudo, quam consummatio, flos, & maturitas cujusque. Illi pulchre & splendide esse censeo, si quid id totum est quod esse debet. Aspice ut innatus idem ipse vigor vires affert & speciem lacertis; ut incoctus in gemmis rigidas inter scintillas pariter emittit & molles radios; ut vegetus in limo succus unà fœcundat, & exornat æmula Smaragdis viriditate. Ita prorsus (experimur omnes, necdum mirari desinimus) frontem expolit compositus intus animus, ultra omnem fucum honestat ora ingenua cogitatio; & mens defæcata magis quam sanguinem serenat.

Amor rerum & pulchritudinum artifex (artificum more) primus operis sui admirator.

Pulchrum est quod id totum est quod esse debet.

Pulchritudo non mollities, sed vigor & maturitas est cujusque rei.

Idem innatus vigor vires affert, & decus, & robur, & ornatum.

Pulchritudo est virtus quædam corporis, Flos internæ virtutis.

Animæ effluvium.

Decor omnis concinnitate seu proportione constat Animæ, scientiæ, & morum corporis.

serenat. Pellucet Animus per nativum velum, ut per bombycina vultus virgineus, aut ut per nubem sparsim radios disseminat, & diem transfundit obscurior *Phœbus*. Crederem incolam divinum dignum sibi metari hospitium, aut pro habitu suo fingere, testudinum ritu, coævum & æquale domino suo domicilium: usque adeo lineamenta Animæ exhibet corpus, ut nulla vestis distinctius videatur artus exprimere. Iste est, iste illibatæ mentis nitor, qui membra illustrat, & lucidis typis artus effigiat, ut Animarum similitudine possint Animas ad se pellicere; donec primigenia deprensa forma, & introspecto numine, luteum illud simulacrum pro vili habeatur. Quid enim? Quantula est ista oris forma, quæ oculos detinet novis indies pullulantibus gratiis; quam alteri alter stupentes ostendimus, quanquam rivales metui-

tuimus, admirationis tamen in partes vocamus auxiliatores cultores? Superficies duntaxat, imo color nos capit, imo quædam reflexio luminum, & tenuissima umbra; quæ si diutius admiramur, inter spectandum deflorescit, evanescit. Quantula autem illa compages & strues artuum, quasi circino & amussi fabrefacta? At at! curatiorem cutem ultra homines jactant statuæ, fabricamque elegantiorem ostentant ædes quam ipse dominus. Quantulus denique iste, qui supremam corporibus gratiam conciliat nullis pictoribus imitandam, Motus? Sit licet ipso Cœlestium orbium & temporum lapsu mollior & æqualior, sine arte compositus & extra numerum musicum, hoc unicum habet tenuitatis patrocinium, quod dum delectat, ne etiam fastidio sit, transit, & extinguitur dum incipit. At plus æquo videor favere *Amantium* erro-

In colorum &

Linearum seu compagis motuum consonantia, symmetria & harmonia, consummatur venustas.

erroribus, & pulchritudinis encomiis, qui totum hoc quod in corporibus venustum creditur, veri decoris umbras & conatus esse ducam, potius quam Imaginationis deliria, & opinionis nostræ fucum. Ubique & illud quod nos nobis fingimus, non quod cernimus, amamus. Dic sodes, unde tam mutabili decore eadem facies quæ tibi sideribus pulchrior, aliis gravis est occursu? unde in his illud tenerum & molle alieni sexus mendacium lenocinatur spectantibus; in illis incompti vultus horridum quoddam & ultra virilem speciem ferox, quodque terreat, maxime oblectet? unde his quod pusillum est, oculosque fugit, quasi bellum magis & delicatulum oculos demulcet; illis quod amplum est, oculosque implet, unice decorum & majestatis plenum videtur? nimirum otis elegantuli versicolor forma,

Corporis omnis gratia aut imaginaria est, & opinionis fucus;

forma, sicut columbarum colla diverso de situ varioque aspectu, imaginariam mutuatur, quam non habet, venustatem.

Dicam libere quod res est: quæcunq; sit illa quæ pascit oculos species, aut imaginaria est, ejusque sortis quam amittimus, quoties desinimus blandius somniare; aut si vera sit, indigna quæ animam detineat, sed irritet tantum, admoneat, & alio mittat. Qui possit in eo vigere mentis ardor, quo solo oculus fruitur, quodque communicari nescit? neque enim quisquam, speculorum aut undarum ritu, pulchri ab aspectu, dempta tamen mentium pulchritudine, formæ quadam contagione affusum in se decus exscripserit. Deo certe cognatum, & menti nostræ simile esse oportet, & incorporeum prorsus, quod infra animum hospitatur, nedum amari volumus; quanquam ista cor-

aut si vera sit, tenuior longe quam quæ animam detineat, sed irritet tantum, & alio mittat.

Deo cognatum & Animæ simile esse oportet, id est, incorporeum prorsus, quod infra Animum hospitatur.

Etiam illa corporis pulchritudo molis expers.

corporis gratia quantulacunque vi pollet, expers molis est, &c, animæ instar, tota in qualibet parte cernitur regnare & vagari. Manifesto conspicitur sive Animæ sive Ideæ fluxus & splendor, & nescio quis vigor; qui ultimo sese operi immiscens, totos se per artus diffundit, & in unam sui similitudinem cuncta formans, collectam gratiam in ora & oculos, velut in centrum, transfert & inserit.

Sed quia pulchritudinis umbra Amoris tantum umbram parit.

Hic solium habet puer *Cupido*, qui colludit intuentibus, & fulgurantibus ex oculis lasciva face imbuit sagittas, & animatas vibrat flammas. Hic quidem à puero lascivit *Amor*; sed postquam adolescit, sedes & tela mutat: prius occupans inter mentem & corpus medium regnum aspectum, utriusque confinio innocenter ludit; mox autem in Animam assurgit, puraque fruitur & siderea flamma; aut

ad

ad corpus descendit, & splendore, meteori instar, fallit lubrico & fæculento. Ne sæpius arguam & contemnam, hoc ipso abunde damnabitur hujus affectus infelicitas, quod vis illa magis absentes quam præsentes urat; quod corporis aut aspectus aut complexus semper ad nauseam aut rabiem adigit. Male errantis insaniam *Cupidinis* quis Deus votis affligit suis? Quis cogit id desiderare quo max. fruitur; & quod anxie anhelavit tam vehementer respuere; citiusque seipsum fastidire quam cupitis satiari? Fatetur se non ista quæsisse gaudia, sed ignavum, quæ tandem expeteret, dum oculi potius quam mentis sequitur judicium, cæco impetu in hæc incidisse. Sed quoniam hæ umbræ sunt rei ejus quam esurit animus, ad eas, velut deceptæ pictis uvis aviculæ, confertim advolat; sed iis juxta ac pictis dapibus cruciatur

Hujus affectus error sui fastidio punitur.

tur uberius quam paſcitur. Agnoſco tamen (& qui acérrime declament, vim hanc fortius ſentiunt quā negant) has Pulchritudinis umbras amoris quoque umbras parituras. Et ſicut in Anima Dei ſimilitudinem, ita in corpore umbram quandam, utrobique numen ſub imagine veneramur, & inſcia pietate divinitatis proci evadimus. Ita enim mens ad Deum, ut ad Solem oculus: Cujus à lumine hoc ſortitur, quod videt, quod nec aliud quicquam aut juvat, aut poſſit videre extra hujus aſpectum: cujus tamen plenum vultus intueri non ſuſtinet; & proinde ſæpius gaudet refractos radios, & caſtigati ſplendoris haurire imaginem, ſeque per debiles delicias & umbras reficere. Quicquid id eſt (ſive Dei radius, ſeu Ideæ reflexio; ſeu Animæ effluvium) quod pulchri nomine oculos animoſque rapit captivos, divinum quiddam eſſe

In corpore divinæ pulchritudinis umbram, in anima ſimilitudinem dei; utrobique numen ſub imagine veneramur.

Pulchritudo, ſive Dei radius, ſeu Ideæ reflexio, ſeu Animæ effluvium, ſemper divinum quiddam eſt; quippe homini ſoli convenit pulchritudinem amare.

esse debet; quippe quod Hominis solius proprium sit pulchritudinem carpere & contemplari.

Da veniam, si & ipse pulchritudinis Amore abreptus extra spatium meque ipsum ferar devius, meique immemor. Libet hic subsistere, ubi commorantem invenio *Amorem*, pulcherrima mundi parte, hoc est, in cœlo collocatum.

Hæc inter, irascor istis durioris supercilii spectris (quibus ad authoritatem sanctitatis est nihil probare, qui humanitatis omniq; tanquam in luxum solidæ benignitatis errata damnant) qui Deum hunc *Cupidinem*, lenociniorum ac cupediarum artificem, Tragœdiarum & nequitiarum omnium apprimum poetam vociferantur; quem nos experimur immortalitatis Proxenetam, divinitatis authorem. Hoc pretium simplex iste & sterilis *Amor* molli de luxu repor- (Amor simplex & mutus.)

portat: etiam ubi gratia refertur nulla, par in *Amore* ac in Liberalitate proventus est: suam sibi gratiam retulit. Abunde jam mercedis est bene meruisse. His omnibus tamen quasi majus pretium quæritur, pari Amore rependi: ubi concalescentes Animæ, non aliter ac ferrum ferro acuitur, mutuo allisu expergefactas flammas & lucem intermiscent, seque fovent reciproca generatione: ubi commutatis spiritibus, alter in altero mutuo vivunt; & cordium in imo, tanquam pellucentibus aquis, repercussi vultus respondent intuentium. Medius fidius nil dulcius est isthoc Amare aut Amari, præter hoc ipsum Amare & Amari.

His omnibus majus pretium Amori quæritur: Amore mutuo rependi. Cupido semper gemellus. Eros cum Anterote una connascitur & adolescit.

Nil dulcius hoc ipso Amare aut Amari, præter hoc, Amare & Amari.

Ubi enim infeliciter amatur, & nostris desponsantur amplexibus Animalia, naturæ quadam necessitate, aut vitio suo ingrata; ubi *Xerxes Platanem*, *Polydorus* statuam,

Lesbia

Lesbiæ Passerem, quasi solen-ni matrimonio complexantur, & metamorphosin non optant magis quam subeunt, inque seipsis experiuntur fabulas poetarum, *Amoris* numine transanimati, vique plastica & propinquitate affectuum conversi penitus in arbores, saxa, volucresque homines: non minimæ felicitatis est (ubi nihil consortionis restat, nisi ut idem ipse socii vicem altera ex parte agat) colloquia, responsa, suasque sibi delicias fingere, non ad alienum, sed ad suum arbitrium beatum futurum. Gaudere libet redeunte ad Authorem non irrito affectu; ubi illud oblectaminis reliquum est quod in *Amoribus* præcipuum ducitur, ut *Amorem* redamemus nostrum, & solis instar, reflexo fruamur saltem proprio calore.

Nec minus voluptatis, plusculum vero honoris, affert altera sors, Amari. Unde

procantur latius homines aliorum affectus, quam suos impendunt. Hoc est enim sine fascibus & sceptro regnum extendere, Deorum proprium hominum in animis. Hoc magnas fortunas & virtutes ostendit, & facit, aliorum officia pati potius quam præstare. Hinc tot conspicua virtutum tuarum trophæa numerantur, quot post currus & vestigia tua ducuntur captivi Clientes.

At ubi officiis utrinque contenditur, ubi humanitatis certamen geritur, non Aulicam ad speciem, sed summo cum pudore succumbendi, & metu minus benefaciendi; tum efficitur illa reciprocæ benevolentiæ paritas, quam *Amicitiæ* nomine satis noto cohonestavit, sed exemplo nullo, iste *Lycæi* & morum dictator. An & hos reciprocos æstus sensit natalitios, fluxusque suos & refluxus Affectuum *Verum* ostentat? Euge illam, quam

Amor mutuus est reciprocæ benevolentiæ paritas. Aristoteles.

quam diu frustra cum gladio & bilance justitia molita est, facile humano generi *Amor* inducit æqualitatem : siquidem pares semper invenit, aut facit Est ubi fortunarum aut meritorum , sæpius quam locorum, intervalla dirimant Amicitiam. Descendat oportet ad Terras, & numen exuat *Iupiter* , si mortalium captet amplexus. Imo sollicitus ne non satis familiaris vilisque habeatur, infra hominem descendit brutum numen ; & contemptu citius quam terrore faciles aditus conciliavit. Si te vis, *Sexte*, coli, non Amabo. Satis docuit *Semele* , quantum sit supplicium , quamque superba pœna , numinis pati congressus. Crede fabulæ : Potentiorum cultus tantum inexpertis dulcis, adulationi propior quam charitati , semper suspectus est , quasi plus petiturus quam impendit. Te Ambitio tua, non fides huc duxit, ut

Potentiorum superiorum cultus, Adulationis aut Ambitionis, vix charitatis & fidei res est.

mereatis non Amicorum, ſed ſervorũ numero accedere. Iam ergo pares ambo conveniſtis, poſtquam tu illum, ille te dignitatis diſpendio captavit. Nonnunquam tamen fragrantiori ambitione experimur, humiles dominos ſe dejicere, & dignitatis potius contumeliam pati, quam candoris decrementum. Deponit Imperatorem *Alexander*, & Amando perdit quos vincendo retulit; ſed majori titulos gloria *Hephæſtioni* perdit; contentus ut regat *Hephæſtio*, modo ipſe fiat pars regni ſui: *Hephæſtioni* reddit blanditias quas ab aliis accipit: *Hephæſtioni* dum ſerviat, alterius orbis & pluſquam rerum potiri ſibi videtur. Fatemur omnes, *Amor* eſt blanda & irrequieta cupiditas iis placendi, qui nobis (ſive forte, ſive virtute ſua, ſive denique errore noſtro) placuerunt. Parum intereſt, ut ad vitam, ita ad amicitiam, quibus natalibus

Severitas eſt, haud Amicitia.

Amor eſt blanda & irrequieta cupiditas iis placendi, qui nobis (ſive forte, ſive virtute ſua, ſive errore noſtro) placuerunt.

calor incepit. Non ideo minus perenni æstu cor agitat, & assiduo verbere pectora pulsat urgetque: ut importunus cultor aut delasset, aut expugnet, aut promereat, & demulceat, officia officiis fovet, & ubique officiis locus nullus est, miser cassis conatibus famulatur, & semper aliquid præstanti similis, obligat benefaciendi vultu mores alterius, anxiis experimentis trepide explorat, & displiciendi formidine meretur placere. Hoc ipsum tamen beneficii loco habet, aliquando displicuisse; unde suos possit mores aut odisse aut refingere. Hujus enim viri simillimum credere, id est bonum & beatum esse. Quare medico solicitius pertentat intimos pectoris motus: conjecturis peragit mandata; & ignota adhuc domino vota exequitur & explet, antequam ipsum torqueant primis parturientis desiderii stimulis, nec unquam sibi

Barclaii Icon Animarum.

ſatisfaciet ipſe, quanquam alteri fecerit ſatis; ut conſtet non aucupandi favoris cauſa, ſed ſerviendi voluptate, inſtinctum hunc moleſtum ſedulo cultorem officiis ipſis oblectare, quaſi huic uni à natura genitum eſſet mancipium.

Quorundam ordo & neceſſitudo vel à natura inſtituta, vel à voluptate ſuſcepta. Simplicius in Epictetum.

Scias enim quandoquidem adeo ſciſcitari juvat, amandi juxta ac vivendi ſtemmata ac origines. Quorundam eſt ordo & mutuus inter ſeſe reſpectus, vel à natura inſtitutus, vel à voluntate ſuſceptus; ſimilium aut diſſimilium; quo illi conjunguntur, hi diſſociantur. At illud ſanguinis vinculum fortuitum opus eſt; neque ullum oſtentat benevolentiæ meritum, quippe quam invitis pectoribus inditam non admiſimus unquam, ſed ſuſtinuimus inſcii. Nunc etiam quantum neceſſitatis, tantum & oneris infert. Ne illud gravius objiciam, quod naſcendi ſors imponat nobis etiam nequiſ-

quissimorum cultum : & quod amplius adhuc pigeat, apud omnes jure quodam idem & par ubique pro more gentium affectus vulgaris exigitur; qui cum detrimenta non patitur, incrementa quoque non capit. Ignoscant mihi manes meorum, si longe sanctius *Amicorum* nomen venerer quam *parentum. Amori* sane totum hoc debemus quod parentibus, traduci facilis pietatis errore, tribuimus : ex eorum enim amore mutuo, non ulla erga nos charitate (quos nondum facturos nisi ab oraculis noverant) hoc accidit nobis lucis beneficium sortiri. Nos quoque simili ἀςοργίᾳ lucem videre gaudemus, non parentes : utpote, qui parentum pariter ignari, alios quosvis (quasi genitores exstitissent, aut æque licuisset exstitisse) blanda pietate prosequimur. Tantum & ætatula isthæc philosophatur, non esse nos hominis, sed humani generis

Amicorum quam parentum sanctius nomen.

tis pignora, omnibusque natos; Rerum naturæ teneri gratias cum homine agere. Neque vero domesticas Amicitias accendit alitque propria cognatio, sed consuetudo, & suavis illa Calamitatum & errorum societas, & ob communes miserias gratitudo. Fallor, aut propinquiore cognatione junguntur Amantes, & tanto arctiore nexu, quantum naturæ præpollet ratio; & major decreti proprii vis est, quam sanguinis: Eo siquidem firmius quo suavius quisque sibi paret, & legibus suis obtemperat. Verum utrisque his in unum conspirantibus, quam pleno, quam placido influxu animum impellit iste affectus, qui arbitrium nostrum tacito consensu cum natura fœderat? Si cujus ad Amorem (veluti ejus ad exemplar & protoplasma) formavit natura, composuerit industria) & genuit & institui formavit, si quorum sidera

Arctior voluntatis quam sanguinis nexus, quantum naturæ præpollet Ratio.

dera focialibus flammis prius amplexus miscuerunt, si quorum species nascentibus nobis congenitæ sint (species enim aliquas, aut tuendi aut signandi causa, depinxit in Anima rerum parens, qualis in membris solet mater parturiens) ut avide prima haurimus ora jam inde ab utero familiaria, & certius quam longa consuetudine nobis nota! ut imaginem hanc, quasi ex Animis nostris surreptam, reposcimus! ut hujus spiritum & voces, quasi vitales nobis auras, imbibimus! ut indeliberato impetu & sine blanditiarum mora concurrimus, quasi diutina ex absentia & divortio redeuntes in gratiam Amatores! Fœdere se mutuo obstringunt, nec expectant dum sauciant, libertimo nexæ mancipio Animæ: ut qui Sacramenta dicunt, aut syngraphas obsignant, nec legunt; ne possint sacros nexus aliquando revellere, & placi-

ra refigere sua. Iura hæc non suo, sed alterius consensu rata habuerunt; adeoque ipsum consentiendi arbitrium & totum jus sui in alterius arbitrium & potestatem dedidetunt.

Amor Deus est.

At ô te Deorum minimum, Numinum max. *Cupido*! minus meritis esse crediderim (si quid majus tamen esse potest) quod te Deum fingunt audaces Philosophi, Poetæ. Quanquam illud Dei habes, ignorari, & probra sacra ab hominibus referre. Illud quoque Dei habes, tacito influxu homines ducere, ut motus subeant, nec sentiant, tuos, aut etiam invitos trahere: cui contrarii omnes affectus Majestatis ad nutus satellitia præstant & obsequia. Quoties tibi jocari libet, demittunt se turpiter superbi, fortissimi lucida oculorum Tela formidant, Avari rapiunt munera quæ aliis ultro perdant, & derepente facundus illiteratus hæres,

hæres, non emit amplius cum Poetis una poemata, sed ipse furit, & pangit. Ut alta veneratione supprimam Dei cætera, esse te circulum, æternum, immensum, totumque occupare providentiæ munus istud, *præesse* & *fovere*. Hoc unum fidem mihi Numinis facit, quod sola hæc religio vel impiis verecundiam incudit. Ita procantur quasi rem divinam facerent: vultus deficiunt, vestes circumspiciunt, & ad omnem reverentiæ habitum se componunt. Quorsum? ut Dominas tanquam Aras adeant. Imo vero etiam ut decenter absint. Nam præsens ubique fingitur interesse quicquid Amamus. Operum Arbiter, virtutis & ingenii Administer, & fascinorum omnium auspex, à quo navigaturus serenum petit, peregrinaturus reditum, pugnaturus deditionem, & prædam quam illi devoveret. Posthac liberum sit *Amanti-*

bus

bus mutuatis è cœlo metaphoris salutare, & sibi invicem reverenter blandire iis nominibus, sub quibus solent Diis immortalibus sacra & cultus peragere.

Neque hercle quisquam est qui tam facile Deo Numen invideat, qui sine cæde placandus est, nec reliquorum ritu numinum bestias poscit ad victimas, sed alacres cultores pro hostiis habet; flammasque & aras, ne desint Templa, humanis pectoribus erigit; imo flammas ipse substituit, & in ignem conversus Deus creditur cultus suos curare. Ita est. quoties emittit suspiria mœrore obductus *Amatorculus*, ignem mihi exprimit nube constrictum, tonitruque & murmura ingeminantem, & denique in fumos abeuntem. Quoties lacrymas exudat & excoquit gemitus, *Ætnæa* cogito incendia, & *Vesuvinos* æstus inter nives cinerumque fumos exundantes; aut illos

Ignis est.

in-

intueri videor medio in mari crateras. Quoties brevi ardore flammis scenicis se venditat commentitius *Amor*, fictilesque faces & vana Meteora, æmulos cœlestium lampadum ignes in homine agnosco. Quid quod Ignis forte soli humano usui inserviat & Deorum cultui? Quid quod una cum calore lucem emittat ingeniis, ut non solum *Bacchus*, sed & *Apollo* Amatoriis à flammis natale sortiantur? Quid quod sæviat in obstacula, & ab impedimentis vires trahat? quod injuriis & offensis velut aquis aspersus alatur? Hos certè ætherei ignis mores exhibet, quod urit & reficit, quod immortalis sibi sufficit, nec pabulo egeat; scilicet seipso contentus sui pretium est *Amor*: quod inviolabilis & sordibus nullis immiscendus, crimina, quæ non admittit, expiat & tollit. *Vestalis* foci virgineos vendicat honores. Hoc denique habet

habet cœleſtis ignis, quod in mundi cuſtodiam ſupremus orbem circumambiat; quod ſumma occupet, cæteroſque tueatur & claudat affectus. Unum iſtud diſſimile oſtentat, quod infra ambitum ſuum vitali incendio animalia educat & foveat. Ita duobus æquiparatur *Amor* eorum, quæ infra rerum hunc circulum vel ſupra ſunt, puriſſ. potentiſſimiſque, Deo & Igni.

Ita Amor fingitur ſimilis duobus eorum, quæ infra rerum ambitum vel ſupra ſunt, ſubtiliſſ. puriſſ. potentiſſimis, Deo & Igni.

Illud autem inter *Amoris* miracula referendum maxime attonitos reddit; quod homines aliquoties, juxta ac Telluris viſceribus ſubterraneus ignis, ſerpenti late febre ardeat, nec palam luceat: ut cum flagrare ſentiamus, nec unde accendi poſſit ulli videamus (niſi ſiqui opinemur congenitum ipſis medullis incendium, atque hoc victi experimento Animam eſſe Ignem fatemur) etiam flagrare negemus. negamus etiam, quia mirari

Amor occultus, ut Ignis ſubterraneus ardet, nec palam lucet.

non

non libet, illam ſphærarum, & parem huic Animarum, concentum; ubi quæque ex adverſo proprios motus ſubit,& tamen eoſdem capit, quaſi communi quadam intelligentia regeretur. Stupemus uſq; unde cordiũ fibræ, æque ac Teſtudinum nervi, tanto conſenſu ſibi invicem conſonant; ut alterius trepidationibus ſine plectro perculſæ, ſine Artificis pulſu commotæ tremulæ alterius fides reſpondeant. Ad hanc obmuteſcimus, inſcio Cytharista, Symphoniam: & juramus fibras has nervoſque iiſdem viſceribus aut olim extrahi, aut adhuc tendi. Damus illud medicis, motum eſſe aliquem conſenſum in corporibus (artis ſuæ non vile patrocinium;) eundem jam in Animis pro explorato habentes. Motus conſenſus eſt ut in corporibus, ita in Animis.

Nec amplius dubitandi pudore torqueamur, audacter pronunciantes cum *Platonico* conviva, *Magum* prorſus Hinc Amor Magus.

sus esse *Amorem*. Unde vacuo tecto semina & flammas concipiunt Animæ? unde *Amantes* veneficiorum plane per imagines & simulachra urunt & diquefaciunt ipsa extabentium hominum præcordia? unde formosi oculi, quantum vel Basilisci, fascinant intuentes & morsicantes aspectus, radiisque sese insinuantes implicantesque alterius radiis complexus innectunt, & catenas quibus deviciunt respicientem. Quid aliud esse dicam molles illecebras, quibus lunam de coelo devocavit *Endymion*? Quid aliud lenocinantes gemitus quam magica murmura, alloquiorum philtra, numerosque Amatorios? Quid aliud quam horrendos modos, qui afflatu quodam attonitum reddunt, & cantando rumpunt audientem? Quid aliud munera quam fascina, quæ blandum virus gestantibus infundunt? Nescio an magis in

ca-

eo quod Amatur demirer validos attractus, an in *Amanti* obsequiorum delineamenta, & incantandi blanditias, contra quæ nec istud relinquitur, quod contra veneficia, remedium, ut diris & execrationibus obviam eamus: neque enim obnunciare velimus aut obsistere peccundi deliciis. Tota vis, mehercule, magicæ in *Amore* sita est; cujus hoc miraculum fertur, res invicem attrahere, & commutare ex quadam communicatione naturæ. Eo quod Mundi hujus membra, seu Animalis magni artus, ab uno Authore pendentes, ab unitis naturæ communione, quasi communi cuncta spiritu copulentur. Ecce autem, arctissimæ unionis ad argumentum, in globum colliguntur, ut qui ab uno in unum redire contenderint. Hac secum devinctione & commotio secreto fit, ut mutuo Animarum attractu quidem, cum quam con-

contagione contractus morbus, sanos potissimum invadat, mox tamen dulci malo sponte magna cessuros: ubi mollia vincula & compedes quasi sericas Captivus arctius complectitur, quam ab iis stringitur; & æque ac catena ipsa nescit amplexus quibus fruitur.

Operis argumentum in transitu contexitur: eadem philosophandi ac procandi methodo proceditur, ab osculis ad amplexus, ab umbra & obscuro aspectu ad intimos intuitus, ab effectu ad naturam, & inde ad naturæ causam.

Videor mihi irrequietos *Amantium* æstus pati clarius quam describere, & argumentum meum agere prius quam expromere. Antehac simulachris & somniis leviter illusus, quod consectabar ignarus, furoris recenter insanientis vices & fluctus sustinui verius quam delineavi. Ut primus *Amasii* vultus, rudi haud imagine, sed imaginis umbra, infecit sanguinem, figuravit cogitationes, signavit Animam, typisque suis mentem excudit; totum denique hominem occupavit, & se composuit: non aliter tamen ægro in pectore, quam jactatis sub undis, turbida

bida ac visenda occurrit incerta species, & umbra, qualis fingitur apud inferos, evanida & pervicax, quæ adeuntem fugit, & inter amplexus elabitur. Mox amoto leviter *Cupidinis* velo, & conspecta, quam solet avide à procis conspici, forma divina delibatæ felicitatis, molesta (ut fere omnis est) inscitia injecit mihi curam, quærendi singula, quos mores, quasque dotes, quas sedes, quamque familiam jactitet, aut quam prosapiam. Hoc enim primum & ultimum solet esse in Amantium curis & gaudiis, ut recolere anteactos lusus & rudimenta Amorum, ita inquirere parentum in annos & honores, quamque nobilibus initiis crevit Amicitia retro fabulari.

Tot quasi ansis & gradibus investigantur, more Amantium, effectus & vires Amoris, dotes & insignia, quibus convenit Amare, quo modo & lege, quem in finem, quosque gradus & species Amandi.

Quanquam magnitudinis & vetustatis indicium sit, adeoque multis profuit in religionem sui origines habere Annalium fide superiores,

Inde indagantur definitiones & naturæ.

Vltimo ascenditur ad origines & causas amandi.

res, & oblivioni tanquam æternitati traditas; referre nobis liceat sine piaculo, una & venerari, primordia *Amorum*: & sane feliciter confusa, consecrante omnia antiquitate, pro more fabulam invenerunt, aut Cœlum Authorem. Audio, nescio quæ præludia *Amorum* huic prototypo in mundo, hujusque orbis agitasse Animas in proscænio. Audio mentes genitalibus ex astris prosęminatas, nunc denuo natalitium siderum amores æmulatas & noctus, Quoties lascivientes planetæ quintili aspectu sibi mutuas blanditias faciunt, & propiore sese flamma accendunt, tum procari homines: quoties conjugalibus radiis miscent amplexus, & *Hymenæos* ineunt, tum pronubas tædas hominibus præferre; denique non docere tantum & bene ominari, sed lenocinari in terris & dispensare amora- les. Missa tamen argumenti mol-

Amicitiæ & complexus hominum non ex conjunctione Planetarum, sed ex utriusque naturæ impetu tergemino oriuntur, sive sui ipsius zelo,

mollioris laſcivia, ſi in re minima philoſophari mihi integrum ſit, non cœli iſte eſt, ſed pectoris calor indigena, qui congregat homogenea, & ſocietatis ardore inflagrat hominem aut ſuiipſius zelo, aut infirmitatis tuendæ ſtudio, aut ſui communicandi conſilio.

ſive infirmitatis tuendæ conſilio,

Primum illud cuique natura, quaſi ſingulis Tutelare numen, & univerſis communem Animam, unde quicquid partem ſui refert, eo ipſo cognationis vinculo illi devinctum tenetur. Hinc ſuperiora inferioribus mutua neceſſitudine connubuntur. Hæc iſta arctiſſimo nexu complectuntur, ut exemplaria & præſidia ſua: Illa hæc tueantur, ut miniſteria denuo, pridē opera ſua. Æqualia autem æqualibus facillime congregantur, quippe ſine potentiorum metu ſemper infido, & ſine diſſimilium rixa. Quæcunque naturæ communione fœderantur, eo

eo lætius consortio frui putandum est, quod vel ante societatem maxime conjunguntur.

Si quis autem suspicetur tenuitatis ad præsidia vocari socios, & rogandi genus esse *Amare*, Hominisque proinde amplexus, similes illis hederæ ac vitis, tantum quærere fortiora sustentacula quibus incumbant; videat hujus ad imbecillitatis patrocinium, puerum fingi ipsum *Amorem*, pueros que prorsus omnes & fœminas, & quicquid est infirmiorum, ad *Amandum* faciles maxime & proclives. Experiatur, humano generi ipsas virtutes asciseo tantum inter vitæ necessaria, & aut ambitionis utensilia, aut inopiæ esse subsidia. Sciat omnia propinquitatis vocabula, esse revera auxiliorum nomina; & diversæ vitæ commoda intelligi quæ sanctiss. titulis cohonestamus: hæc sunt quæ Amantissime compellamus (si

(si fas sit fateri) fratres, sorores, & parentes: neque aliud quicquam *Amicus* censetur quam asylum & peculium.

Postremo, si sui communicandi benigno pruritu hominem ferri existimamus, & Dei ritu, cujus similitudine gaudet, esse sui largitorem; quod generosius est profecto censebimus, digniusque sociali & sancto hoc Animali, quodque omnium proxime cœli ad ingenium accedit, influxus libere emittere quam recipere. Homo etenim quisque, ut cætera animalia homini, ita & ipse genitus est, non sibi; aliisque natus gestit se alteri accommodare. Quantum quemque nostrum pudet inopiam fateri, tantum juvat bona sua communicando ostentare, non mendicare aliena. Hinc experiri est avidos benefaciendi animos in partem felicitatis vocare socios, plane quasi alumnos, &

Sive sui communicandi studio.

& beneficii loco ducere, Humanitatis sibi materiem & licentiam concedi. Amplius secundæ fortunæ quam adversæ solatium præstat *Amicus*. Non adeo inique mecum agit sidus meum, ut desint mihi hujus liberalitatis experimenta, aut ut aliunde conquiram argumenta: tametsi hæc ipsa gratitudinis confessio sese damnantis, quod lætius confertur quam accipitur munus aut rependitur uspiam, satis testatum facit humanam indolem unam hanc legem sibi dixisse benefaciendi, & Animi magnitudine respuisse jura gratitudinis. Illud scilicet ex animi copia profluit, hoc à necessitate extorquetur: in illo gloria & decor tantum majoris, in hoc reverentia & pudor veluti inferioris. Etiam misere, sortis splendore perstrictus, qui ægre patitur munus, nec ingrate facit, nec superbe, sed adversus sortem magnificum, & quædam

Lætius confertur munus quam accipitur aut rependitur.

dam humanitatis lucta for-
tis, ostendit malle se esse
muneris authorem; & vo-
tum munificentius impendit
priusquam donum accipit.
Cum ergo hos videas ad ser-
viendum quasi genitos, illos
ad fovendum tuendumque;
non tam fortunæ quam na-
turæ & benevolentiæ utram-
que paginam versas; ut eos
superiores eosque liberalio-
res esse potius agnoscas qui
hominem impendunt, quam
qui nullo negotio munifici
bona permittant effluere:
quare constat ubique hunc
Amoris libentius descendere
quam surgere ignem. Imo
semper descendit (modo
excelsioris sit & amplioris
Amare) & prono decursu
eademque declivi serie per
cognationum ordines pro-
pagatur hic affectus, quem-
admodum ipse Homo.

In duo se distribuit humanum genus. Hos ad serviendum, illos ad tuendum quasi genitos utrinque benevolentia mutua experitur: Illi vero liberaliores qui hominem, quam hi qui bona impendunt.

Enimvero eodem ordine
& apparatu quo regna ex-
struuntur, conditur *Amici-
tia*: & per sanguinis rivos

Amicitiæ origo & causæ: eodem ordine quo regnum conditur.

Amicitia ex Amore sui proserpens ad alios.

decurrens calor, extra parietes privatos familia serpit; mox, perrupta quasi æstu vena, ad affines & concives latius evagatur. Redeundum enim est ad eos (ne videar dignitati *Amoris* magis consulere quam veritati, aut gravissimo crimini sim obnoxius, qui aliam à populo ausim amandi legem instituere, & contra seculum recte sentire) qui nobis nos esse statuunt Amandi exempla, eja & causas. Hoc scilicet Benevolentiæ meritum est, impense sibi velle: Hoc Amantis studium, seipsum in alio emersum eruere, liberare, & blando calore educare, vique quadam vitali omnia ad sui nutrimentum rapere. Unde mirum non sit virtutem, quæ neglectum suiipsius præcipit, spretam jacere & desertam. Ne pudeat tamen aliquando Amari, quasi hoc esset ludibrio haberi, & sub persona officiosa negligi; scias, improbe Amare,

Amare, nisi qui seipsum diligit: neminem quoque seipsum Amare ut sibi prosit; quanquam idem qui amat, prosit vel inscius. Ingenua itaque omnis philautia est, qua quicquid sumus, aut quicquid esse velimus, quasi aliqua cognatione conjunctum, aut affinitate conjungendum, benigne prosequimur. Urget omnes ista quorundam Ambitio (qui Gentis insignia & famam majorum titulis in suis ponunt) ut quod illustre sit, continuo corruptis fecialibus, in nostram referatur cognationum Tabulam. Sic æmulæ urbes de *Homeri* laudibus in jus iverunt, & bellum indixerunt ἀκήρυκτον, quasi de imperii promovendi finibus. Hinc, quod præcipuum mortalium præsidium est, Philautiæ max: obnoxios prima face accendit virtutis splendor, & quod numen colit cultus suos metuit: Cujus ea vis est, ut ne-

Ingenua res est Philautia, qua quicquid sumus aut esse velimus impense prosequimur.

mo adeo conclamatæ fit improbitatis, qui non voto & suffragio, &, pene dixeram, animo bonus fit; & virtutem quam nolit exercere, exercuisse velit; quamque in seipso male patitur, in altero complectitur.

Ex hoc gemino quasi impetu naturæ & rationis, primus rationis impetus fert ad id omne quicquid esse velimus; hinc primas inter Amoris causas, Virtus & virtutis umbra, quotquot ejus speciem præ se ferunt.

Quo nos primus hic non naturæ tantum, sed rationis impetus proripit? Ecce sponte decepti, non virtutem tantum, sed quicquid virtutis præ se fert larvam & speciem, proni adoramus. Modo difficultas illa (quæ solet sacro horrore munire virtutis iter, & profanum vulgus arcere) propellit & illicet blandis injuriis. Labiorum mella liquidius haurimus aculeis interpugnantia. Illud ad dominæ limen excubare, viliore ab rivali repulsam, contumeliam pati, sicut & digitum premere, labra morsicante osculo vulnerare, futuræ voluptatis aculeum quendam & stimulum emittit,

Modo

Modo etiam raritas (quæ virtutibus, ah nimia seculi pigritia, pene jam propria videtur) nobis ipsa monstra commendat, & quicquid de transmarino deforme.

Nota quoque illa Amantium lenocinia sunt, quæ inter virtutum umbras præcipuæ habentur. Laudes, quas speculo & pyxide chariores ducunt fœminæ, quibus, tanquam odoribus, homines juxta ac Dii placantur, quam facile arte illud obtinent, ut nos nobis placeamus simul ac aliis! quam pretiosis blanditiis illud efficiunt, quod omnium etiam modestissimorum in votis est, placere castissimæ Matronæ! & quæ fugiunt Amari, ambiunt tamen amabiles videri. Egregium utrumque virtutis argumentum. Certius tamen illud *Laudare*, quam *Laudari*. *Laudari* enim solent, idque flagitant max. immerentes, ut fucum deformes: sed *Laudare* Laudes.

nemo poteſt, niſi qui laudandus eſt ipſe. Eadem facit aut facere voluit qui probat, & alienis faſcinoribus clareſcit; ut qui erigit Herois ſtatuam, erigit ſibi virtutis monumentum. Hoc enim grandis inſtar meriti, virtutes non exercere, ſed mirari & colere. Hæc ſunt illa *Cupidinis* Tela plumis ſuis armata, quæ dum demulcent, ſævius vulnerant; & ſagittarum dum more eminus feriunt & valide, à longe remotos & abſentes transfigunt. Verum adulatione præfari, & captare benevolentiam, ſolennis Rhetoris & procantis ars, nihil aliud mihi videtur agere, quam ora nobis exoſculanda prius illinere ceruſſa, quæ dulce ſemper virus inſtillat, & furtim exedit baſia.

Inter virtutes illæ præcipue utiles Amorem faciunt, vel quæ humanitatem exercent, ut

In tantum ſumus homines gloriæ & virtutis Animalia, ut vereor ne parum deceat fateri inter virtutes nos ſedulo colere illas utiles, ſive quæ

quæ humanitatem exercent & invitant, utpote modestiam, æquitatem; sive quæ humanitati præsunt & tuentur, ut fortitudinem & munificentiam: quibus quoties eorum fructus minime ad nos perveniat, aliorum vice gratiam referimus. Ut autem cæteris virtutibus æmulatio, ita munificentia nostros conciliat affectus. Quanquam illius majus prædicatur meritum, quo minus in accipiente meritorum est: quod totum non judicio, sed favori acceptum referatur; quod nostri causa accerseret benefacienti contumeliam. Hac liberalitate expergefacta, illa ex altera parte omnium sinu ingenita respondet Liberalitas: & quanquam primo forsan iniqua æstimatione propter beneficia donantem in pretio habuit, mox tamen munera propter authorem diligit, qui illum Penatum & Parentum indulgendi Animum

modestia, lenitas; vel ei præsunt, & nostri patrocinium agunt, ut fortitudo,

Liberalitas:

mum extra lares proprios exhibuit, & nutritia pietate alienos sinu suscepit, neque aliter quam cognatos fovet. Hic victa succumbit gratitudo, & cũ sentiat nihil reponi posse praeter ipsum hominẽ, Patronum, uti Numen, tenui cultore rependit. Neque vero mihi videtur ingenuus is Animi ardor, qui continuo beneficia quasi debita regerit, & dona solvit ut nomina deleat, & rationes utrinque constent; quasi muneris tantum usura ageretur, aut foeneris liberale quoddam aucupium. Non pie, sed superbe facit, qui aegre se devinctum patitur. Hoc est munera refellere, retundere, non accipere: hoc est majore cum fastidio, quam gratitudine, munificentiae miram luctam & opes jactare. Sed postquam beneficia nihil ultra quaerunt quam recipi, solus ille novit Liberalitatem in accipiendo exercere, qui candide interpretatur,

tur, & nihil retribuit nisi gratum animum. Neque opinatur hoc liberalitatis suæ pretium esse, sed alienæ pignus. Ne quis tamen verba hæc tenuitatis meæ aut ingratitudinis patrocinio conficta suspicetur, sciat Animum me induxisse meum, ut credã eo candore Amicos donare, ut qui solverent tantum & deberent, ea libertate dona reddere, ut qui sponte largiuntur. Hæc beneficia, hæc sunt *Cupidinis* Tela illa, quæ aurata cuspide splendidum sed & fidum vulnus infligunt. Potentior sane sub auro quam sub plumis, imo quam sub numine, procatur *Iupiter*. Etenim munerum Idiomata ab omnibus intelliguntur; sed majestatis dignitatisque characteres, & rhetoricantis pennæ blandimenta, paucis perspecta sunt.

Beneficia Cupidinis tela auro armata.

An ex hac facilis Animi humanitate provenire dicam benevolam commiserationem,

Ex liberalitate oritur commiseratio, quæ

pectus emollit, dein signat imagine.

nem, quæ pectus tanquam ceram emollit, deinde quavis signat imagine? An ex hac mentis amplitudine superbam illam benignitatem, quæ dum munificentiæ locum quærit, miseros valde diligit, felices fastidit? An hinc profluere credam generosum fastum, qui demissa genua & capita ardentius ambit quam amplexus, & ea magnifica conditione amat, ut ne redametur? Seu potius mollem hanc appellemus verecundiam, similem eorum qui alterum tantisper sustinent intueri, donec respexerint.

Ad virtutes accedit pulchritudo, quæ exhibet ethicæ animatum systema, & corpore exprimit expingitque omnes virtutes, prudentiam, fortitudinem, justitiam, temperantiam.

At ô te divinissime vatum *Plato!* Fatemur hic mirabiles jactari toto de corpore *Amores*, ubi se spectandum exhibet virtus; ubi sanguinem lacte attemperat Animi candor, genasque purpuret verecundia; ubi liberalis frons hospitio quasi excipit intuentes, & oculorum trajectus quasi sparsa numismata colli-

colliguntur; ubi compositi vultus disciplinam sentias gravitate sua increpantis & restinguentis faces, quas in te decore excitarat; ubi sagacis oris dictata animadvertas, & tacita quædam prudentiæ consulta haurias; ubi redactas ad legem agnoscas, quadam justitiæ lance, æquabiles, uti morum, ita & artuum vires, & animatum Ethices systema oculis tractes; ubi, cum lucida conspexeris membra, quasi gemmas, membris appensa in ornamentum simul & ministerium, solidæ venustatis prope concretam fortitudinem miratus exclamabis, Huc Retia, huc *Vulcane*! Ecce iterum deprehendimus coeuntem cum *Venere Martem*. O formam imperio dignam non unius orbis! Gratias agimus *Iovi*, *Iovisque* Aquilæ, quod tantam pulchritudinem Terris non inviderit. Poteris hinc, O Sanctissime *Plato*, raptus & Philosophiam petere, & pur-

Hinc nominatur virtus corporea.

pu riorem Ideam oculis quam cogitationibus tuis usurpare. Potes ad tantam genarum lucem, O *Socrates*, juventutem ablegare, velut ad speculam, comendam & excolendam. Licet & tibi, O *Eudoxe*, despecto sole, ad hoc lumen intuendum conditum prædicare humanum genus; & vel oculorum damno claras haurire delicias. Hujus aspectus, vel *Orphei* lyra potentior, poterit feras & Philosophos domare. Hujus splendor, vel ipsa luce, jucundior meruit, *Phœbi* vice, non Aquilarum solum, sed mortalium fœtus probare, educare. Iurarem prope Animas, quasi cadentes stellas, ex astris defluxisse, cum usque adeo fulgorem omnem demirentur. Hæc sunt *Cupidinis* Tela oculorum luce imbuta, & flammis vibrantia, quæ micendo urunt & pungunt.

Omnis Amor similitudine comprehendi. Sic quicquid conspicuum est, cuicunque similes esse veli-

velimus, nos ad se rapit, eodem ardore quo illa ad nos trahimus quibus jam similes videmur. Petimus damusque vicissim huic insaniæ veniam, qua idem viri agimus quod pueri, & nostras in speculis imagines ad oscula & amplexus petimus. Non unius *Narcissi*, sed humani generis fatum est, effigiem suam perdite deamare. Æquum est prorsus arctiore zelo alterum eundem prosequi, quam vel parentes aut pignora, quæ tantum sunt partes nostri, quam vel artifices opificia sua, quæ sunt artis pignora & simulachra. Indulgenda est hæc aviditas, qua consimiles depascimur; siquidem & Animis lex ea sit, similibus nutriri. Quare non miror tantas lenæ consuetudinis vires, ut non tantum erga corpora, sed erga loca ipsa & inanimes nugas, tanquam consortia concilient homines. Unde eadem mora quæ formam carptim devenustat,

tur; proinde omnes amamus vel quibus similes esse velimus, vel quibus similes sumus. Ex priori, prælibati isti Amoris stimuli, ex posteriori consurgit primo ipsa similitudo,

deinde consuetudo,

nustat, deformitati decus adjiciat; siquidem oculus Animusque specie imbutus familiari desiit videre, nisi per fucatum vitrum, quod horrorem leniat. Ita & familiaritas, sine qua vel præsentes peregrinamur, hanc vim consuetudini apportat, unde germanos mores formet, consanguinea studia quasi reciproca generatione finget, animumque animo adaptet, ut suavius liberiusque cum alio quam nobiscum ipsis versemur. Quid? Carnificina est, non sodalitium, metu semper displicendi, perverse omnia, & vultus ad speculum (quia ad alterius mores non licuit) reverentia congressus componere, voces tanquam aurum trutinare antequam impendantur, præmeditatis gestibus, indicto conventui interesse, & velut in publico versari.

familiaritas,

Sed quid illas refero cognatas species, sive à natura, sive ab arte, sive à consuetudine

Similitudinis quoque nomine Amor. Omnis deniq;

ſuetudine in Animis leviter depictas? quum his omnibus vivam imaginem inurat pectoribus *Amor*, cujus vi sola, emigrante dudum Anima, agitantur & vigent. Bene consultum est *Amantibus*, quod vel invitos liceat Amare. Cum non tantum similis, sed tecum idem sit, inscio certe tibi te sine venia surripuit. Nil opus est ut vices reposcat, & Amandi debitum: si hoc nihil moveat, quod simulachrum, quod mancipium tuum sit, tuoque in censu numerandum, quod tui causa animam & libertatem emisit; si nihil terreat impietatis homicidii crimen; naturæ tamen necessitas accendit ex *Amore Amorem*, & ex flamma flammam. Noluit tamen vim istam Natura indulgere *Amori*, ut simulet, aut simulatus ut uret aliter quam pictus ignis: mentiantur enim quantumlibet vultus, frons, gestus, aut se, ut in pictis omni-

similitudo per species sive à natura, sive ab arte, sive à consuetudine depictas in animo.

omnibus evenit, nimia imitandi æmulatione, aut inertia sua prodat simulatio. Si nondum agnoscas hominis pretium esse *Amorem*, ut saltem avaro beneficii nomine admittas, scias in se complecti beneficia omnia quæque facit, quæque facere non valet, & votis plusquam omnia; sine quo vel ipsa beneficia sorti attribuam & fato, non homini, & inventa potius censebo quã accepta: cujus unius munere etiam pauper liberalis est, quoties nihil donat, sed munifice optat. Quo uno nihil majus à mortalibus Dii petunt & reddunt. Ecce omni herba potentius philtrum, *Si vis Amari, Ama.*

Vt autem indigna res est amandi rationem exigere & reddere: ita dignior iste *Amor* est qui, ut flores quidam, sine semine provenit; & hoc habet æternitatis, absque causa exsistere, cœliq; more moveri non visenda Intelligentia.

gentia. Hoc eſt, agnoſcimus, hoc eſt totum natura Amatorium, ſimilitudo, ut manifeſta, ita maxime occulta, quam ſympathiam nominavimus: unde, ſine propinquitate & conſuetudine, propinqua & familiaris Anima animæ conſidet & conſeſſerat; ut Planum Plano adhæret (ſi qua Mathematicis fides) ſolo concinnitatis glutine, nunquam revellendum. Videtur gemellas producere mentes natura, & mentibus ſocios aſſignare, ut umbras genioſque corporibus, ut coævas Arboribus ſuis nymphas: hinc invitis natalibus, eadem aſtra, eadem fata ſubeunt homines; & plane gemelli prodeunt. O par Amatorium nobilius Gladiatorio ſpectaculum; ubi liberalitatis duellum & lis tota in officiis geritur! In hoc uno diſcordes ſe produnt affectus, quod pro altero uterque ſolicitus, odia & metus exercent; utrique, quaſi alterius bile ſuffuſi,

Hoc omne eſt Amatorium, ſimilitudo (inquam) ſive manifeſta, ſive occulta, quæ dicitur Sympathia.

Fidum Par.

suffusi, eadem cum altero cernunt & judicant; utrique, quasi eodem magnete imbuti, eodem se convertunt, eodem tendunt, & connituntur: alter alterius vultus induit, vel speculo fidelius; alter alterius mores imitatur, vel Parasito expressius; ut sit tam similis sibi, nec ipse.

Hæc indignatus balbutientem *Cupido* Calamum surripuit, & avolavit.

FINIS.

INDEX.

Bene-

Ho-

